

2021

ons

Jaarverslag

Redactie

Leo Bisschops
 Marieke Hageman
 Wilma Schrover

Foto's

Adri van Esch
 Anita Hurkmans
 Arnold Reijneveld
 Bonkend. Coen Blankwaard
 Grijsgedraaid
 Het Andere Wonen
 Ivo Hutten
 Marieke Hageman
 Mariel Lam
 Pixabay
 Privéfoto's
 Roland van den Eijnden
 Roy Lazet
 Sanne van der Most
 Stichting Stoute Schoenen
 Timo Reisiger
 Unsplash
 VGZ

Vormgeving

Nienke Hageman

Uitgever

KBO-Brabant
 Albert Luthulilaan 10
 Postbus 3240
 5203 DE 's-Hertogenbosch

Telefoon: (073) 644 40 66
 E-mail: info@kbo-brabant.nl
 Website: www.kbo-brabant.nl
 www.onsmagazine.nl

KBO-Brabant
 BELANGENVERENIGING VAN SENIOREN

4/ Inleiding

Kort overzicht van onze activiteiten in 2021.

8/ Wonen

Projectgroep Ons Wonen pakte door in 2021.

8

12/ Win-Win project

Ouderen en jongeren leren van elkaar in stages bij lokale seniorenverenigingen.

15/ Belangenbehartiging

Over een training belangenbehartiging, pensioenen, inkomen en meer.

22/ Coronatijd

Ook in 2021 beheerste corona ons doen en laten.

22

26/ Gezond en Wel

Via een nieuw project Klavertje Vier worden gesprekken aan gegaan met leden.

26

30/ Afdelingen in beeld

Een collage van beelden uit de Ons van 2021.

32/ Juridische zaken

De juridische helpdesk bestond in 2021 vijf jaar.

34/ 10 jaar Ons

Hiep hiep hoera voor 10 jaar Ons, gevierd met een prijzenslag.

36/ Overige diensten

Wat doen wij nog meer voor leden, voor Afdelingen, Kringen, voor de vereniging en met wie werken wij samen?

42/ Onze organisatie

Leden van het Algemeen Bestuur, medewerkers, organogram, totaal aantal Kringen, Afdelingen en leden.

46/ Financiële gegevens

Overzicht van de Balans en de Staat van baten en lasten over 2021.

30

34

INLEIDING

1

Jaarverslag
2021
Inleiding

Ook het jaar 2021 zal de geschiedenisboeken ingaan als een bijzonder jaar, waarin de wereld voor het tweede jaar op rij in de greep werd gehouden door een destructief virus voor mens en economie. Veel van wat we ons voorgenomen hadden, kon wederom niet, niet helemaal of niet op de geplande wijze doorgaan. Andere zaken waarvan we hoopten dat die ons dit jaar bespaard zouden blijven, deden zich opnieuw voor. Vooral de beperkte mogelijkheid om fysiek bijeen te komen liet zich voelen, zeker in een seniorenvereniging als de onze waar ontmoeting bovenaan ieders prioriteitenlijst staat. Met vereende kracht hebben we er samen met onze Afdelingen en Kringen het beste van proberen te maken.

De bijeenkomsten om bewustwording onder senioren te stimuleren over de gevolgen van vergrijzing voor wonen en zorg mochten dan wel niet doorgaan, wel hebben we trainingen voor Kring- en Afdelingsbestuurders gegeven om het gesprek hierover aan te gaan. En ook hebben we een set praktische hulpmiddelen ontwikkeld die we via onze website ter beschikking stellen aan onze lokale bestuurders.

Omdat tal van gemeenten in Brabant eind 2021 nog steeds niet beschikte over de gewenste woonzorgvisies, en al helemaal niet over visies waarin de wensen van senioren zelf zijn meegenomen, hebben we gealarmeerd bij de landelijke Taskforce Wonen en Zorg. Het leverde een pamflet op dat als hulpmiddel

diende voor onze Kringen om hier nadrukkelijk aandacht voor te vragen van politieke partijen in de gemeente. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen hebben we in regionale bijeenkomsten een professionele lobbytraining aangeboden aan onze lokale bestuurders, met het accent op wonen en zorg en de woonzorgvisie.

Corona

Het wekelijks overleg met het ministerie van VWS – gestart in 2020 - werd in 2021 voortgezet met onderwerpen als: wat leeft er in de achterban, welke informatiebehoefte is er, wat zijn specifiek op de doelgroep gerichte maatregelen (en mogelijkheden), hoe kunnen we eenzaamheid onder senioren bestrijden.

Het gebruik van digitale communicatiemiddelen kreeg al een enorme boost in 2020. In 2021 hadden we veel profijt van onze investering in digitale middelen. Bestuurders en vrijwilligers zijn inmiddels veel meer gewend geraakt aan het gebruik ervan en hebben minder schroom om deel te nemen. Onze overleg- en besluitvormingsprocessen konden dan ook ondanks een lockdown doorgang vinden.

Wetsvoorstel Voltoid leven

Tijdens de langdurige kabinetsformatie speelde het wetsvoorstel Voltoid leven van D66 doorlopend een rol. KBO-Brabant was niet gelukkig met het voorstel dat mensen vanaf 75 jaar die hun leven voltooid achten, in aanmerking kunnen komen voor hulp bij zelfdoding door een speciaal daarvoor opgeleide hulpverlener. Om te horen hoe senioren daar zelf over denken, hebben we vier regionale dialoogbijeenkomsten georganiseerd met als genodigden artsenfederaties KNMG en NVKG, de Universiteit voor Humanistiek en geïnteresseerde ouderen. Uiteindelijk bleek niemand onder de oudere deelnemers gelukkig met het wetsvoorstel: voor de een ging het te ver, voor de ander niet ver genoeg. We hebben onze bevindingen in een open brief aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt en zullen dat opnieuw doen mocht het wetsvoorstel weer op tafel komen.

Klavertje Vier

In 2021 ging een nieuw project onder de naam 'Klavertje Vier' van start. Onder begeleiding van getrainde vrijwilligers gaan kleine groepjes ouderen met elkaar in gesprek over onderwerpen als: wat betekent vriendschap voor mij; hoe ga ik om met gezondheidsproblemen; waar beleef ik plezier aan? We beogen vooral leden die nog niet deelnemen aan activiteiten van hun Afdeling hiermee te bereiken.

Vitaliteitsdagen

Ondanks corona hebben in het najaar van 2021 nog vier vitaliteitsdagen doorgang kunnen vinden, met inachtneming uiteraard van de regels: in Drunen, Lierop, Haaren en Hilvarenbeek. Tijdens zo'n dag wordt een aantal vitaliteitsmetingen verricht bij deelnemers en wordt een gesprek aangegaan over leefstijl. Deelnemers krijgen daardoor meer inzicht in hun gezondheid, vitaliteit en leefstijl. Op 12 oktober is in Lierop een filmopname gemaakt door RTL-Z, terug te vinden op onze website en op YouTube.

Vitaal in Brainport

Nog meer vitaliteit was aan de orde op 25 november toen de kick-off van 'Vitaal in Brainport' plaatsvond. Als één van de 70 betrokken organisaties tekende KBO-Brabant tijdens een feestelijke bijeenkomst het regioakkoord 'Gezonder leven voor iedereen'. Samen zetten we de schouders onder een beweging die ervoor moet zorgen dat in 2030 alle inwoners van de Brainport-regio tenminste drie extra jaren leven in goede gezondheid en waarin de gezondheidsverschillen met 20% zijn afgenomen.

Alcoholpreventie

KBO-Brabant deed mee aan de landelijke campagne 'IkPas', die vooral als doel heeft om mensen bewust te maken van hun alcoholgebruik. Het is een initiatief van de Stichting Positieve Leefstijl en wordt financieel mogelijk gemaakt door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Uitbreiding samenwerking met VGZ

Onze samenwerking met VGZ gaat inmiddels verder dan een collectieve ziektekostenverzekering die premiekorting oplevert. We zetten ons samen in om senioren bewuster te maken van een gezonde leefstijl. VGZ biedt daartoe (online) workshops, apps en webinars aan op het gebied van gezonder leven. Bovendien werken we samen met het Kennisloket Thuis in blijvende zorg van VGZ.

Win-Win-project

Ons inspirerende Win-Win-project, waarin ouderen en jonge mbo-studenten van elkaar kunnen leren via stages bij lokale Afdelingen, kreeg nog geen vleugels in 2021 als gevolg van corona. We hebben de tijd benut om het plan te herijken en laagdrempeliger te maken. En ook de communicatiemiddelen zijn uitgebreid, met bijvoorbeeld een fraaie catalogus. Zodra de lockdown wordt opgeheven, zijn wij er klaar voor. Dit project is financieel mogelijk gemaakt door een subsidie van het ministerie van VWS.

Pensioenen

Op het gebied van pensioenen is KBO-Brabant zéér actief en eerlijk is eerlijk: ook berucht. De strijd tegen een volstrekt onnodige en uiterst risicovolle pensioenstelselherziening zetten we onvermoeid voort. Zo voeren wij samen met de Stichting PensioenBehoud een bodemprocedure tegen de Nederlandse Staat over de strijdigheid van de Nederlandse pensioenwet met Europese pensioenwetgeving, met als gevolg: enorme buffers maar pensioenen die al dertien jaar niet zijn geïndexeerd en soms zelfs

gekort. We zijn mede-initiatiefnemer van de petitie 'Samen voor een eerlijk pensioen', nemen deel aan rondetafelgesprekken in de Tweede Kamer, verlenen publicitaire steun aan crowdfundingacties voor juridische procedures van ernstig gedupeerde deelnemers van pensioenfondsen, zijn actief op social media en bij het voordragen van kandidaten voor verantwoordingsorganen van pensioenfondsen. In een open brief rond Prinsjesdag, hebben wij de leden van de Tweede Kamer op de twee roze olifanten gewezen waar het de koopkracht van gepensioneerden betreft: het uitblijven van indexatie van aanvullende pensioenen en discriminatie van gepensioneerden via heffingskortingen.

Belastingstelsel

Niet ons pensioenstelsel, maar ons belastingstelsel is onhoudbaar geworden. Bijna niemand snapt nog de wirwar van regels, kortingen, aftrekposten en toeslagen. Daarom pleit KBO-Brabant voor een nieuw stelsel: een persoonlijke korting voor iedereen. Het plan is ontwikkeld door oud Tweede Kamerlid Corrie van Brenk en beleidsmedewerker Thomas van Kuijk van KBO-Brabant en het blinkt uit in eenvoud, transparantie en haalbaarheid. Van de door het CPB doorgerekende alternatieve plannen, kwam dit plan als beste uit de bus. Omdat het verweesd dreigde te raken na het vertrek van Thomas en Corrie uit Den Haag, heeft KBO-Brabant het opgepakt en probeert er steun voor te krijgen van relevante partijen.

Bestaanszekerheid

We pleiten al jaren voor een uniform gemeentelijk inkomensondersteunend- en minimabeleid in Nederland. De kans is immers groot dat je in de ene gemeente wel in aanmerking komt voor kwijtschelding van lokale lasten en in een andere gemeente niet. Een bescheiden spaarbedrag van 1.650 euro voor de eigen uitvaart kon al een sta-in-de-weg zijn voor kwijtschelding van schulden door gemeenten. Gelukkig heeft de minister van Binnenlandse Zaken in 2021 voor AOW-gerechtigden en mensen met een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering bepaald dat die vermogensgrens met maximaal 2.000 euro mag worden verhoogd door gemeenten. Om te bereiken dat gemeenten dat ook daadwerkelijk doen, heeft KBO-Brabant hen een open brief gestuurd.

Toegankelijkheid betalingsverkeer

Het sluiten van bankkantoren en de steeds verdergaande digitalisering maken het voor senioren steeds moeilijker om aan het betalingsverkeer te kunnen blijven deelnemen. KBO-Brabant spant zich volop in om de toegankelijkheid van het betalingsverkeer tenminste te handhaven. Onder leiding van De Nederlandsche Bank neemt KBO-Brabant deel aan het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB).

Juridische helpdesk 5 jaar

De juridische helpdesk van KBO-Brabant bestond in 2021 vijf jaar. Wat begon als een 'goed idee' om leden te helpen met vragen over de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of over juridische zaken, is inmiddels een brede vraagbaak waar leden ook terecht kunnen met notariële kwesties, verzekeringszaken of vragen over de Wet langdurige zorg (Wlz).

Wmo-cliëntondersteuning

Onze vrijwillige, onafhankelijke Wmo-cliëntondersteuners zijn ook in 2021 actief geweest voor leden en niet leden die een ondersteuningsbehoefte hebben en daarvoor een beroep doen op de gemeente. Als een aanvraag onterecht wordt afgewezen door de gemeente, zijn daar onze procesondersteuners Bert van 't Laar en Fleur van der Meer om bezwaar te maken en zo nodig te procederen tegen de gemeente zonder dat het de aanvrager geld kost. In 2021 zijn door de procesondersteuners ruim 50% meer zaken ingenomen dan in 2020. Voor zover die in 2021 konden worden afgerond, was de uitkomst voor de betrokken cliënten vrijwel altijd positief in die zin dat een beter resultaat werd verkregen dan voorheen.

Ledenmagazine Ons

Alweer tien jaar bestond ons eigen Brabantse ledenmagazine Ons. Dat werd in januari 2021 gevierd met een spetterende prijzenslag en een extra bedankje voor alle rayonbezorgers die er iedere maand weer voor zorgen dat alle dik 100.000 exemplaren worden verspreid onder de Afdelingen, vanwaar vrijwillige Ons-bezorgers het overnemen en het magazine door de brievenbussen van onze leden duwen.

In dit jaarverslag treft u een selectie aan van hoogtepunten uit het jaar 2021, aangevuld met onze belangrijkste diensten en activiteiten. Ik wens u veel leesplezier!

Leo Bisschops, voorzitter

Algemeen Bestuur KBO-Brabant,
's-Hertogenbosch

WONEN

2

Jaarverslag
2021
Wonen

Wonen zoals je graag wil op latere leeftijd, van vele gemakken voorzien en met de geruststelling dat als je zorg nodig hebt die ook dichtbij te halen valt. KBO-Brabant maakt zich er sterk voor om dit voor zoveel mogelijk senioren bereikbaar te maken. Voor een deel kunnen mensen dit zelf al bewerkstelligen door hun huidige huis aan te passen. Daarin voorzien wij door voorlichting en advies aan leden te geven. Daarnaast zetten we via het project Ons Wonen de lijn in van bewustwording: zorg er tijdig voor dat je nadenkt over de invulling van wonen op latere leeftijd. Ook houden we een vinger aan de pols bij gemeenten: hebben zij wel een woonzorgvisie voor senioren voor de toekomst en is die opgesteld in overleg met senioren? Ook heel belangrijk: wij wijzen relevante instanties - met name de overheid - erop dat zij moeten nadenken over oplossingen voor de zorg: de toenemende vergrijzing zorgt voor forse stijging van de zorgkosten en bovendien hebben we de 'handjes aan het bed' niet om de zorg te verlenen. Wij blijven erop hameren. In dit hoofdstuk doen wij verslag van onze inspanningen.

Wonen, zorg en welzijn zijn onderwerpen die al heel lang op diverse agenda's staan, en ook nog wel enige jaren actueel zullen blijven, zeker ook voor KBO-Brabant. Voor de komende vijftien jaar wordt een verdubbeling van het aantal 75-plussers en een verdrievoudiging van het aantal 85-plussers verwacht, alsmede een verdubbeling van het aantal mensen met dementie. Dat betekent dat ook de vraag naar zorg enorm zal groeien. Tegelijk neemt

in heel Nederland, en zeker in Brabant, het aantal mensen dat in de zorg werkt, juist af. In de zorg is nú al een groot tekort aan werknemers en dat zal de komende tien jaar oplopen naar zo'n 136.000, waarvan meer dan de helft in ouderenzorg en thuiszorg. Een andere belangrijke factor die een rol gaat spelen, is dat er de komende jaren minder mantelzorg beschikbaar zal zijn, omdat het aantal mantelzorgers ook flink afneemt en zij tegelijkertijd voor meer mensen moeten zorgen.

Met name 75-plussers zullen de gevolgen ondervinden van minder medewerkers in de zorg, minder mantelzorgers en toch langer thuis moeten wonen.

Vorderingen project Ons Wonen

Om daarop in te kunnen spelen, is het onder meer belangrijk dat er genoeg geschikte woningen zijn. Bestaande woningen moeten worden aangepast en waar dat niet kan of niet wenselijk is, moeten er veel meer nieuwe woningen beschikbaar komen, met voorzieningen als winkels en zo mogelijk ook dokter en apotheek binnen een straal van 500 meter. Minstens zo belangrijk worden ontmoetingscentra, huiskamers of andere gemeenschappelijke voorzieningen gericht op ontmoeting en vanzelfsprekend contact in de nabijheid van deze woningen.

Gelukkig heeft de rijksoverheid dit laatste ook geconstateerd en is er eind 2021 een landelijke subsidieregeling voor gemeenschappelijke ruimtes bij seniorenwoningen gekomen. KBO-Brabant heeft daarvoor input geleverd. In 2021 zijn vanuit het project Ons Wonen van KBO-Brabant allerlei activiteiten ondernomen om veel meer aandacht te genereren voor bovenstaande ontwikkelingen en te wijzen op de noodzaak dat er actie wordt ondernomen: we kunnen niet langer wachten.

Een van de doelen van het project is om in (lokaal) te organiseren bijeenkomsten door en met senioren, zo mogelijk samen met gemeente, zorgorganisatie, welzijnsorganisatie en woningcorporatie, gericht te werken aan bewustwording over de gevolgen van vergrijzing. Want we weten dat de meesten van ons het nadenken over onze woon- en zorgtoekomst graag zo lang mogelijk uitstellen. En niet alleen een bewustwording bij de senioren zelf, en daaraan gekoppeld wat senioren zelf hierin willen en kunnen doen om zich op die toekomst voor te bereiden, maar ook bij de gemeenten in Brabant.

Woonzorgvisies

En dan gaat het bij gemeenten om bewustwording van de noodzaak dat zij via

een op te stellen woonzorgvisie tot concrete afspraken komen over de bouw van woonvormen die geschikt zijn voor senioren en eraan bijdragen dat we met z'n allen goed thuis kunnen blijven wonen. Uiteraard moeten de senioren zelf daar via hun organisaties goed bij betrokken worden.

Helaas heeft corona ons vrijwel het gehele jaar parten gespeeld. Er waren daardoor nauwelijks mogelijkheden om in grotere groepen bijeen te komen. De aandacht voor het onderwerp is

er echter niet minder om geweest. We zetten een vraag uit onder al onze Kringen en Afdelingen en daaruit werd duidelijk dat het nog droevig gesteld was met de woonzorgvisies van gemeenten. Laat staan dat lokale

seniorenverenigingen daar goed in betrokken werden. Uiteraard deelden wij deze informatie en onze zorgen erover met de Landelijke Taskforce Wonen en Zorg. Verheugend was het om te zien dat de Taskforce die noodzaak om senioren bij de woonzorgvisie te betrekken eind 2021 in een pamflet voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft opgenomen. Dit pamflet met een begeleidend schrijven is uiteraard naar alle Afdelingen en Kringen van KBO-Brabant gestuurd als extra hulpmiddel om bij de lokale politiek aandacht te vragen voor de noodzaak dat er snel actie komt op woonprojecten voor senioren. In de loop van 2021 werd KBO-Brabant actief betrokken bij de op te stellen woonzorgvisies in onder andere Hart van Brabant, gemeente Land van Cuijk, gemeente Maashorst en gemeente Oss.

Op de lokale agenda

Eerder al - in mei 2021 - zijn wij vanuit het project Ons Wonen gestart met de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. In regionale bijeenkomsten is aan Kring- en Afdelingsbestuurders een training aangeboden rondom belangenbehartiging, vooruitlopend op de gemeenteraadsverkiezingen, met veel aandacht voor wonen en zorg en de

woonzorgvisie. Daarnaast zijn Kringen en Afdelingen ondersteund met voorbeeldbrieven en onderwerpen om in te brengen bij de lokale politieke partijen. Daar is dankbaar gebruik van gemaakt; zeker de woonzorgvisie stond bij veel Kringen hoog op het lijstje. Naast brieven sturen heeft een aantal Kringen - met ondersteuning van de projectgroep - voorbereidingen getroffen voor de

organisatie van verkiezingsdebatten met lokale politieke partijen.

Trainingsbijeenkomsten

Een schot in de roos waren de trainingsbijeenkomsten voor Kringen en Afdelingen gericht op bewustwording van de gevolgen van de vergrijzing (zie ook hoofdstuk 4, Belangenbehartiging). In een dagdeel werd een presentatie en methodiek uitgelegd om in lokaal te organiseren bijeenkomsten het gesprek met senioren aan te gaan over de vergrijzing en de noodzaak om hier tijdig over na te denken. Allerlei hulpmiddelen - zoals PowerPoint-presentatie, draaiboek, flyer, uitnodigingsbrief - staan Afdelingen ter beschikking via de website van KBO-Brabant. Deelnemers waren na afloop zeer enthousiast en velen wilden hier lokaal graag mee verder. Zoals een lid van KBO-Boxtel zei: 'Ik ben weer helemaal geïnspireerd geraakt; we gaan hier echt mee aan de slag!' Opnieuw gooide corona daarbij roet in het eten, maar begin 2022 werd duidelijk dat op tal van plekken bijeenkomsten rondom die bewustwording, zo nodig met medewerking van het projectteam Ons Wonen van KBO-Brabant, georganiseerd gaan worden.

Kortom, ondanks corona is het thema wonen en zorg op tal van agenda's gekomen. Niet onvermeld kan blijven dat een stagiaire toegepaste gerontologie vanuit het project Ons Wonen een woonwensenonderzoek onder senioren heeft uitgevoerd in Steensel. Dat werd de opmaat voor een veel groter project met veel partijen in Steensel, uitmondend in een brede dorpsvisie op wonen en welzijn, waar ook de gemeente Eersel haar bijdrage aan levert. De opzet en aanpak van dit woonwensenonderzoek is via onze website beschikbaar gesteld voor andere Afdelingen die hiermee aan de slag willen gaan. Gelukkig hebben de noodzaak van

passende woningen voor senioren, de roep om veel meer kleinschalige woonvormen met mogelijkheid voor zorg en ondersteuning, en het appèl om senioren daar zelf bij te betrekken inmiddels veel aandacht in de media gekregen. Zeker na berichtgeving over een onderzoek onder gemeenten waaruit gemakshalve een conclusie werd getrokken dat de wooncrisis te wijten is aan de geringe verhuisbereidheid van senioren.

Om die noodzaak kracht bij te zetten gaat KBO-Brabant in 2022 een samenwerking aan met de Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk wonen van Ouderen (LVGO, motto: gemeenschappelijk wonen 50plus). Tot slot heeft de provincie Noord-Brabant in het najaar van 2021 de handschoen opgepakt en is met KBO-Brabant en zijn manifest-partners het gesprek aangegaan om te komen tot een actieplan specifiek gericht op versnelling van kleinschalige en gemeenschappelijke woonvormen met en zonder zorg voor senioren.

Voorlichtingsbijeenkomsten Veilig thuis

We blijven steeds langer thuis wonen. Soms kan een woning door kleine aanpassingen al veiliger en comfortabeler worden. KBO-Brabant verzorgt via zijn Afdelingen of Kringen bijeenkomsten Veilig thuis, met nuttige adviezen. Deze zijn helaas vanwege corona in 2021 niet aangevraagd.

Gratis Huistest voor verbeterpunten en oplossingen

Daarnaast is er voor ieder lid de gratis Huistest. Woonadviseurs van KBO-Brabant zijn opgeleid om leden te helpen om hun huis toekomstbestendiger en veiliger te maken. Een lid vertelt over haar ervaringen met de Huistest: 'Een half jaar geleden ben ik van de keldertrap gevallen, waardoor ik mijn hak heb gebroken. Sindsdien ben ik slecht ter been. Toen ik vanuit

Foto: GeneratieThuis

de KBO hoorde over de Huistest, leek me dat een goed plan. Een ongeluk voorkomen is immers beter dan genezen.' Zij is zeker niet de enige die een valpartij overkomt: zo'n 30 procent van de 65-plussers in Nederland valt tenminste één keer per jaar. Het struikelen wordt bijvoorbeeld veroorzaakt door een te hoge drempel of opstap, een oneffen tuinpad, rondslingerend snoer of gladde vloer. En als je bijvoorbeeld parkinson hebt of medicatie gebruikt die invloed heeft op je evenwichtsorgaan of waarvan je slaperig wordt, dan moet je nog voorzichtiger zijn. De woonadviseur: 'Laat dan verbeteringen aanbrengen, zoals een extra leuning of wandbeugels bij de trap.'

Vragenlijst

Bij een Huistest inventariseren onze vrijwillige woonadviseurs de zwakke plekken van het huis. Dit kan gaan om valpreventie, maar bijvoorbeeld ook inbraakpreventie, brandveiligheid en wooncomfort. Aan de hand van een vragenlijst nemen ze alle aandachtspunten door. Het is belangrijk om bepaalde maatregelen al te nemen voordat ze noodzakelijk zijn. Wanneer zich al fysieke problemen voordoen, komt een eventuele

verbouwing meestal hoogst ongelegen. Ook kun je verbeteringen zoals extra brede deuren alvast meenemen in eventuele bouwplannen. Dan heb je in de toekomst voldoende beweegruimte met een rollator.

Deelnemers ontvangen na afloop een woonadviesrapport met een kostenindicatie. Zij kunnen zelf met de verbeterpunten aan de slag gaan of een professional inhuren. De gratis Huistest wordt aangeboden in samenwerking met GeneratieThuis.

De gratis Huistest wordt aangeboden in samenwerking met GeneratieThuis.

WIN-WIN PROJECT

3

Jaarverslag
2021
Win-Win

Match van
jong met oud

Ouderen kunnen van jongeren leren en jongeren kunnen van ouderen leren. Dus waarom brengen we ze niet vaker met elkaar in contact? Dat is de gedachte achter het Win-Win-project, waarbij lokale seniorenverenigingen gaan samenwerken met studenten van een regionaal opleidingscentrum (roc). In 2021 ging dit project van start.

Voor studenten van roc's is het soms best lastig om een goede stageplek te vinden. Vanuit hun studie zijn ze verplicht om een relevante stage te lopen en daarvan verslag te doen. Aan de andere kant kunnen seniorenverenigingen wel wat ondersteuning gebruiken, op allerlei gebied. In het Win-Win-project vinden zij elkaar. Studenten brengen nieuwe ideeën en kennis met zich mee en verrichten stagewerkzaamheden. Verschillende Afdelingen zijn nu in gesprek met een roc over de stages die zij voor studenten kunnen optuigen. Op roc's worden praktisch ingestelde leerlingen opgeleid in diverse richtingen op mbo-niveau.

Ondersteuning

Doordat KBO-Afdelingen in nauw contact staan met leden, weten zij vaak heel goed waar in hun regio behoefte aan is. Misschien kunnen studenten wel een dansmiddag of bingoavond voor ouderen organiseren. Of ze kunnen wellicht hulp bieden bij allerhande digitale vragen, of gezellig samen met

ouderen koken. Maar ook als Afdelingen ondersteuning kunnen gebruiken bij hun bestaande activiteiten kunnen ze zich melden bij de projectleiders Ellen Willemsen en Thomas van Kuijk. Het Win-Win-project is ontstaan uit een idee van KBO-Brabant en daar ligt dan ook het projectleiderschap. Voor het project ontvangen KBO-Brabant, de Koepel Gepensioneerden en de Federatie van Algemene Seniorenverenigingen a(FASv) een subsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Matchingsbijeenkomsten

Op verzoek van Kringen en Afdelingen organiseert KBO-Brabant door de hele provincie matchingsbijeenkomsten waar Afdelingen en roc-vertegenwoordigers samenkomen. Als hier een match ontstaat, gaan beide partijen met elkaar in gesprek over de concrete invulling van de stage. KBO-Brabant houdt een overzicht bij van Afdelingen met interesse in een samenwerking met een roc. Tot in elk geval juli 2022 kunnen de roc's inzage krijgen in dit overzicht. Dan houdt de

projectperiode formeel op, maar KBO-Brabant hoopt met het Win-Win-project iets voor de langere termijn neer te zetten.

Als het tot een samenwerking komt, leggen de Afdeling en het roc de afspraken vast in een zogenoemde stagekaart. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat de Afdeling een of meer vrijwilligers heeft die de studenten kunnen en willen begeleiden. Ook moet er een ruimte beschikbaar zijn waar de studenten kunnen werken. Als KBO-Brabant de stagekaart goedkeurt, krijgt de Afdeling een werkbudget.

Enthousiaste ambassadeur

Corrie van Brenk hoefde niet lang na te denken toen KBO-Brabant haar vroeg als ambassadeur van het project. 'Tijdens corona zag ik de eenzaamheid bij ouderen. In verpleeghuizen kwam geen bezoek meer en ook daarbuiten waren er nauwelijks activiteiten voor ouderen. Aan de andere kant zag ik ook dat jongeren in de problemen kwamen doordat ze geen stage konden vinden. Ik vind het daarom een fantastisch idee dat die twee groepen in het Win-Win-project aan elkaar verbonden worden.' Van Brenk heeft zich altijd ingezet voor de publieke zaak. Ze werkte in de zorg, was voorzitter van vakbond Abvakabo FNV en was tot maart 2021 Tweede Kamerlid. De ambassadeursfunctie past daar goed bij. 'Als ambassadeur ben ik eigenlijk een soort oliemannetje', zegt Van Brenk. 'Ik presenteer de matchingsdagen, maar Afdelingen kunnen mij ook inzetten als het even niet loopt. Er zullen bijvoorbeeld vast weleens lastige gesprekken gevoerd moeten worden met een opleiding en daar kan ik dan bij helpen.' Heeft Van Brenk nog een advies voor Afdelingen die willen meedoen? 'Denk in kansen en laat stagiairs meelopen met bestaande activiteiten, want dat is al een leerervaring op zich. Als zich daaruit meer ontwikkelt en nieuwe activiteiten

voortkomen, dan is dat prachtig en een verrijking voor de Afdeling en de student'. Ze heeft al een paar mooie initiatieven voorbij zien komen. Een modeshow bijvoorbeeld, maar ook activiteiten bij mensen thuis. Of initiatieven rondom fiets- en scootmobielonderhoud. Ook zijn studenten Sport en Bewegen actief geweest bij de Vitaliteitsdagen van KBO-Brabant. 'Bij alle soorten opleidingen zijn ze op zoek naar een plek om maatschappelijke ervaring op te doen.'

Wederzijds begrip

Van Brenk hoopt dat het project ook bijdraagt aan de beeldvorming rondom ouderen. 'Tijdens corona werd er van "dor hout" gesproken als het over ouderen ging. Sommige ouderen spraken me aan: "Het lijkt wel alsof we er niet meer mogen zijn, alsof we anderen alleen maar tot last zijn." Dat raakte me. Maar het project kan ook andersom vooroordelen wegnemen. Ouderen hebben natuurlijk ook zo hun ideeën over de jeugd van tegenwoordig. Ik verwacht dat er door het Win-Win-project meer wederzijds begrip ontstaat. Met dit project kunnen we laten zien dat ouderen en jongeren elkaar kunnen helpen. Zo zorgen we voor verbinding. Dat is toch mooi?'

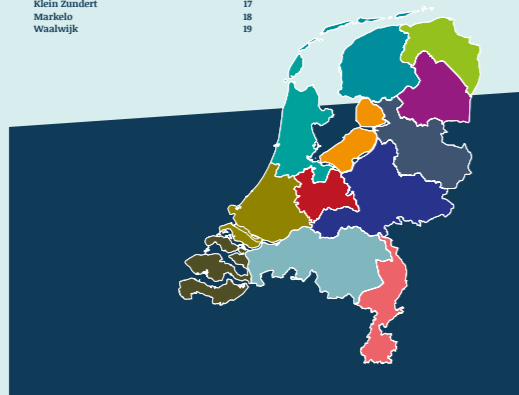

Corrie van Brenk

Inhoud

Door op de plaatsnaam te klikken komt u op de betreffende pagina

Asten & Ormel	4
Beers Linder	5
Bersbeze	6
Benningen	7
Blaricum, Eemnes en Laren (BaasEL)	8
Boxtel	9
Senioren Cuijk	10
Ouderenvereniging Deventer	11
Dinobond	12
Erp-Keldonk-Boerdonk	13
Gemert	14
Helmond	15
Hooven	16
Klein Zundert	17
Markelo	18
Waalwijk	19

KBO-Brabant FASv Koepel Gepensioneerden

In 2021 catalogus ontwikkeld

Om alle betrokken partijen inzicht te bieden in de mogelijkheden om deel te nemen aan het Win-Win-project is een catalogus ontwikkeld. Deze werd gepubliceerd in februari 2022. Er staat een overzicht op van alle deelnemende Afdelingen en Kringen met een beschrijving van hun activiteiten en een contactpersoon. Zo kunnen we ons aanbod breder bekend maken bij alle docenten, stagebegeleiders en studenten van opleidingen in Brabant. En bovendien inspireert het wellicht andere Afdelingen om zich ook aan te melden. De catalogus is een digitaal document en wordt voorlopig elke maand geactualiseerd. We hopen dat een dergelijk hulpmiddel ook werkt om elkaar – projectpartners KBO-Brabant, Koepel Gepensioneerden, FASv en onderwijs - ook op langere termijn te kunnen blijven vinden.

Het ministerie van VWS verleent subsidie aan dit project van de gezamenlijke koepelverenigingen van senioren KBO-Brabant (projectleiding), FASv en Koepel Gepensioneerden. Deelnemende lokale seniorenverenigingen die aan de voorwaarden voldoen krijgen een werkbudget van ruim 5.000 euro voor de uitvoering van het project. Dit is exclusief de stagevergoeding voor de roc-studenten waarvoor ook subsidie wordt verstrekt.

Seniorenvereniging KBO-Boxtel

Aantal leden: ± 2.000

Contactpersonen
Jo de Wilt en Irma Gommers

Locatie
De meeste activiteiten vinden plaats in Gemeenschapshuis De Walmoet. Verder ook activiteiten in gemeenschapshuizen De Rots en Orion (Lennisheuvel).

OV
Afstand tot dichtstbijzijnde bus / treinstation is 1,5 km

Website
kboxtel.nl

Activiteiten

De activiteiten vinden meestal plaats op doordeeweekse dagen. Het aantal deelnemers wisselt per activiteit

- Bijzitten
- Handwerken
- Kienen, kaarten en bridgen
- Uit eten met de KBO
- Filmmiddagen
- Schilderen
- Fietstochten

Mogelijke activiteiten voor studenten

- Opzetten wedstrijden (competitie) koersbal
- Begeleiden kaarten, bridgen, kienen, fietsen
- Organiseren bijeenkomsten (Sinterklaas en Kerstmis)
- Tegengaan van eenzaamheid bij ouderen

Ondersteuning

Binnen de Seniorenvereniging zijn meerdere vrijwilligers actief met:

- Administratieve zaken zoals gratis belastingdienst
- Naaidienst
- Klusdienst
- PC Ondersteuning
- In samenwerking met het Hobbycentrum: Engelse les en Werken met tablet of iPad

- Meewerken en ondersteunen bij het vieren van 70-jarig jubileum in 2022
- We werken eerder samen met AVANS Hogeschool, Den Bosch, zie ons maandblad OnsBoxtel de uitgaven april, mei en juni/juli 2021 op onze website kboxtel.nl

KBO-Brabant

Win-Win 9

Catalogus stage en werkervaringsmogelijkheden bij lokale seniorenverenigingen 2022

KBO-Brabant FASv Koepel Gepensioneerden

BELANGEN-BEHARTIGING

Een van de belangrijkste taken van KBO-Brabant als koepelvereniging vormt de belangenbehartiging op terreinen die er voor senioren toe doen: wonen, welzijn, pensioenen, zorg, mobiliteit, veiligheid. Samen met onze Kringen en Afdelingen willen wij beleidsmakers en functionarissen bij overheid en andere relevante instanties beïnvloeden om de voor senioren juiste beslissingen te nemen. Wij doen dat zelf met name op provinciaal en nationaal niveau, onze Kringen en Afdelingen ondersteunen wij op lokaal niveau.

Om bestuurders van Kringen en Afdelingen meer handvatten mee te geven hebben we in juni 2021 drie trainingsbijeenkomsten georganiseerd met als onderwerp: hoe krijgen wij belangrijke onderwerpen voor senioren op de gemeentelijke agenda? Woningnood onder ouderen, mantelzorgers die in de knel komen, vrijwilligers die betere faciliteiten nodig hebben, ouderen die in armoede leven of die moeite hebben met alle zaken die ze digitaal moeten regelen... Onderwerpen genoeg die in het belang van ouderen op de gemeentelijke agenda zouden moeten staan. Maar hoe krijg je ze daar? Michiel Krijvenaar heeft jarenlange ervaring met lobby en belangenbehartiging en leidde vanuit die deskundigheid de drie bijeenkomsten. 'Het is heel goed dat KBO-Brabant werk maakt van kienen, kaarten en keuvelen', zegt Krijvenaar, 'maar óók van belangenbehartiging. In sommige Brabantse gemeenten vormen 60-plussers al een kwart van de gehele bevolking. Ik merk dat lokale KBO-bestuurders soms bescheiden zijn, maar vanuit zo'n mooie

organisatie als KBO-Brabant en met zo'n groot bevolkingsaandeel, mag je zeker je stempel drukken op de gemeentepolitiek. Soms is het prima om niet bescheiden te zijn.' Dat hij de bestuurders 'trainde' vindt Krijvenaar eigenlijk te sterk uitgedrukt, want hij was onder de indruk van de kennis en ervaring die er al is bij de bestuurders: 'Veel lokale bestuurders van KBO-Brabant hebben tijdens hun eerdere loopbaan of in het vrijwilligerswerk voor en na hun pensionering veel ervaring opgedaan in gesprekken met lokale politici of zijn zelf jarenlang politiek actief geweest. Dat maakte dat de deelnemers heel mooi onderling ervaringen konden uitwisselen.' Ondanks al die ervaring die er bij Afdelingsbestuurders al is, kon Krijvenaar hen toch ook nog aardig wat tips meegeven. De zomer van 2021 leek misschien vroeg om al te praten over de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022, maar de timing was juist perfect: 'In deze maanden worden de verkiezingsprogramma's geschreven. Dat is dus hét moment om te zorgen dat daar iets in komt te staan over ouderen.'

4

Jaarverslag 2021
Belangenbehartiging

Drie trainingsbijeenkomsten

Kies speerpunten

Belangrijk is dat Afdelingen de gemeentelijke politici niet overladen met een grote hoeveelheid onderwerpen die allemaal even belangrijk lijken. 'Kies voor twee of drie speerpunten', adviseert Krijvenaar. 'Daarmee blijft het voor politici ook te behappen. Ik geef mensen vaak de formule H2G mee: Huiswerk, Haalbaarheid en Geduld. Huiswerk houdt in: zorg dat je goed op de hoogte bent van een onderwerp, dat je weet

wat je daarmee als lokale KBO wilt en aan wie je dat moet vragen. Het punt van de Haalbaarheid duidt erop dat je oog moet hebben voor haalbare doelen: vraag geen onmogelijke dingen. Van de Afdelingsbestuurders begreep ik dat de meeste Brabantse gemeenten nog geen woonzorgvisie hebben. Het kabinet wil dat alle gemeenten eind 2021 over zo'n woonzorgvisie beschikken. Zorgen dat je daar als seniorenvereniging bij betrokken wordt en inbreng kunt leveren is duidelijk een haalbaar doel. Om het in lobbyjargon te zeggen: een mooi onderwerp om een rode vlag in te steken. Daarnaast is Geduld belangrijk: geef een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college van burgemeester en wethouders even de tijd. Ze hebben nogal wat op hun bord, van jeugdzorg tot energietransitie. Als belangenbehartigers in gesprekken aangeven dat ze begrip hebben voor die overvolle agenda en geen onmogelijke eisen stellen, is dat goed voor de onderlinge verhoudingen en bereik je uiteindelijk meer.'

Eén goed moment voor belangenbehartiging is er niet, want eigenlijk moet die continu plaatsvinden, zegt Krijvenaar. 'Belangenbehartiging is een zaak van de lange adem. De gemeentelijke verkiezingen zijn natuurlijk wel een mooie aanleiding, want eerst worden de programma's geschreven, dan

de kandidatenlijsten opgesteld, dan beginnen de campagnes en vervolgens wordt na de verkiezingen een coalitieprogramma opgesteld. Meerdere goede momenten dus om urgente thema's voor het voetlicht te brengen. Je kunt schriftelijk of persoonlijk contact zoeken met een burgemeester, wethouder, gemeenteraad of gemeenteambtenaar. Dezelfde onderwerpen kun je soms ook bij meerdere personen onder de aandacht brengen, maar wel met oog voor ieders rol. Een wethouder heeft een andere positie dan een gemeenteraadslid, en een gemeenteambtenaar weer een andere. Bij het sturen van brieven en in gesprekken is het belangrijk je daarvan bewust te zijn.'

Waar het om draait bij belangenbehartiging is: aandacht blijven vragen voor belangrijke thema's en geduld hebben met het tempo waarin die op de agenda komen. De campagnetijd voorafgaand aan de verkiezingen biedt overigens de gelegenheid om het vorige coalitieakkoord er nog eens bij te pakken: wat heeft het huidige gemeentebestuur eigenlijk waargemaakt? Een KBO-Afdeling kan bijvoorbeeld in campagnetijd een debatavond in het eigen KBO-gebouw of buurthuis organiseren en daar een wethouder over bevragen. Als gestelde doelen niet zijn gehaald, moeten ze opnieuw op de agenda en in het coalitieakkoord, met concrete doelstellingen.

Hoe behartigt KBO-Brabant belangen?

KBO-Brabant heeft vijf beleidsmedewerkers in dienst die ieder hun eigen aandachtsgebied hebben. Zij behartigen de belangen op hun eigen beleidsterrein(en): wonen, pensioen & inkomen, zorg, welzijn, veiligheid en mobiliteit. Ellen Willemsen is een van hen. Zij vertelt hoe zij en haar collega's te werk gaan.

'Het begint ermee dat wij de agenda van de Tweede Kamer in de gaten houden. Die is uiteraard openbaar. Op www.tweedekamer.nl worden de debatten aangekondigd. Als er voor senioren relevante zaken worden behandeld, brengen wij bij de fracties, bij Tweede Kamerleden in het algemeen of bij leden van bepaalde Vaste Kamercommissies onze standpunten onder de aandacht. Voorbeeld: wij hebben voorafgaande aan het debat in de Tweede Kamer over verzekerde zorg – op woensdag 30 juni 2021 – drie aanbevelingen gedaan aan Tweede Kamerleden: verhoog het eigen risico van 385 euro niet in 2022; houd bepaalde zorgvormen buiten het eigen risico; neem preventie op in de

basisverzekering.

Vaak kunnen we ook informatie delen waarover wij beschikken dankzij onze grote achterban. KBO-Brabant krijgt hierdoor gelukkig steeds meer gehoor, want aan die informatie uit de praktijk is in Den Haag behoefte. Uiteraard volgen wij de debatten om te kijken wat de uitkomsten zijn en komen vervolgens in actie waar dat nodig is.

Als er dringende dingen zijn die eerder aandacht behoeven sturen wij open brieven of zelfs brandbrieven aan Kamerleden of ministers. Op onze website maken we openbaar welke brieven we sturen. Andersom weet men ons ook te vinden voor internetconsultaties. Wij worden dan verzocht om onze standpunten digitaal in te brengen. Of we worden uitgenodigd voor rondetafelgesprekken in de Tweede Kamer zelf.

Ook houden we in de gaten welke wetsvoorstellen worden ingediend en behandeld en bekijken we of we daarop kunnen inspelen door Tweede Kamerleden en ministers van informatie te voorzien. We hebben al twee keer dialoogbijeenkomsten georganiseerd over prangende onderwerpen, om onze achterban te consulteren: Draaiboek code zwart en Wetsvoorstel Voltwoordig leven. De uitkomsten daarvan koppelen we terug naar onze achterban en de overheid en we communiceren ze bovendien naar de media.

Wij als beleidsmedewerkers houden ook in het oog wat er speelt in onze achterban. Via de mail en telefoon bereiken ons veel signalen. Het secretariaat van KBO-Brabant speelt hierin een belangrijke rol. Op een bepaald punt, als er veel meldingen in een bepaalde richting wijzen, gaan we handelen. We onderzoeken de zaak, stellen soms een meldpunt in en bevragen instanties. Via persberichten en opiniëerartikelen in kranten stellen we kwesties aan de kaak.

Verschijnen er rapporten, dan lezen we die en geven zo nodig een reactie. Zo heb ik zelf in 2021 gereageerd op een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR): Kiezen voor houdbare zorg; Mensen, middelen en maatschappelijk draagvlak. Soms worden we ook zelf betrokken bij onderzoek en kunnen we een nuttige bijdrage leveren. Zo kon ik meewerken aan het onderzoek: Mondzorg voor thuiswonende kwetsbare ouderen, van het Nivel, in opdracht van Zorginstituut Nederland. U merkt wel: mijn beleidsterrein is de zorg!

Het is heel belangrijk om een netwerk van contacten te hebben, uit te bouwen en te onderhouden, bestaande uit politici en beleidsmedewerkers. Niet alleen bij de overheid, maar ook bij andere instanties, op alle beleidsterreinen. En dat op landelijk én op provinciaal niveau. KBO-Brabant trekt ook veel samen op met andere organisaties. We treden gezamenlijk met standpunten naar buiten en tekenen convenanten en akkoorden voor meer samenwerking, om ons te verbinden. Zo is er in 2021 een Regioakkoord Brainportregio gezondheidsbevordering en preventie getekend.

In coronatijd hebben we ook de banden met het ministerie van VWS strakker kunnen aanhalen. Iedere twee weken is er overleg met een club van beleidsmedewerkers aldaar. Heel fijn, voor alle betrokken partijen, want we informeren elkaar over en weer en kunnen snel stappen zetten.

Grofweg gezien is dit hoe we bij KBO-Brabant de belangenbehartiging aanpakken. We laten van ons horen, met een achterban van 120.000 senioren in Brabant doen we ertoe!

Pensioenen

Op het gebied van pensioenen is KBO-Brabant zéér actief. Zo voeren wij samen met de Stichting PensioenBehoud een bodemprocedure tegen de Nederlandse Staat over onze pensioenwet waardoor de meeste pensioenfondsen al dertien jaar niet indexeren en soms zelfs korten, zijn we medeorganisator van de petitie Samen voor een eerlijk pensioen, nemen we deel aan rondetafelgesprekken in de Tweede Kamer, kunnen collectieve claims van ernstig gedupeerde deelnemers van pensioenfondsen op onze publicitaire steun rekenen, zijn we actief op social media en willen we kandidaten leveren voor verantwoordingsorganen van pensioenfondsen.

Via artikelen in ledenmagazine Ons houden wij de leden op de hoogte van onze acties en standpunten. Zo publiceerden wij in januari over 'Eerlijker pensioenregels: het woord is aan de rechter', in maart over 'Pensioenen vragen om een parlementaire ondervraging in Tweede Kamer' en in april over 'Samen voor een eerlijk pensioen'.

Samen voor een eerlijk pensioen

Onder de naam Samen voor een eerlijk pensioen werken we samen met zes andere belangenbehartigers - met een gezamenlijke

achterban van een half miljoen Nederlanders - om een vuist te maken tegen het pensioenbeleid van de overheid. We willen dat wordt gestopt met het verder uithollen van ons huidige solidaire pensioenstelsel. De zes andere organisaties zijn ConsumentenClaim, Vereniging Woekerpolis.nl, Stichting Woekerpolisproces,

Stichting PensioenBehoud, Nederlandse Bond voor Pensioenbelangen en het Landelijk Actiecomité Red het pensioenstelsel. Volgens deze partijen hebben pensioenfondsen genoeg geld in kas en maken ze jaarlijks voldoende rendement om de pensioenen van werkenden en gepensioneerden te laten meestijgen met de

kosten van levensonderhoud. Ook kunnen eerder niet-doorgevoerde indexeringen alsnog uitbetaald worden. Fondsen mogen niet indexeren wegens de eisen die de overheid via de Pensioenwet sinds 2007 aan fondsen stelt. Deze eisen bestonden vroeger niet en andere EU-landen stellen deze eisen ook niet aan hun fondsen. Op samenvooreneerlijkpensioenen.nl kan men een petitie tekenen. In februari 2021 werd daarvoor een website open gesteld.

Onze voorzitter Leo Bisschops: 'Met dit initiatief willen we samen een statement maken. Er is een grote groep mensen die netjes een pensioen heeft opgebouwd, maar die nu steeds verder achteruit holt. Werknemers die premie betalen en gepensioneerden die premie betaald hebben gaan er jaarlijks op achteruit, terwijl de rendementen bij de fondsen zelf hoog zijn.

Dat is onrechtvaardig en dat moet in Den Haag worden rechtgezet. Met deze beweging willen we dat voor elkaar krijgen en iedereen kan meedoen. Laat je stem dus horen en zet je handtekening!'

Op woensdag 27 oktober overhandigden we met Samen voor een eerlijk pensioen in Den Haag de 41.538 handtekeningen tot dan toe aan leden van de Tweede Kamer. Hiermee vestigden we opnieuw aandacht op het probleem rondom het niet-indexeren en korten van de pensioenen.

Stand van zaken bodemprocedure

Woensdag 10 februari 2021 heeft de Rechtbank in Den Haag uitspraak gedaan in de bodemprocedure die Stichting PensioenBehoud en KBO-Brabant zijn gestart tegen de Nederlandse Staat. Wij betoogden dat de Nederlandse pensioenwetgeving in strijd is met de Europese pensioenrichtlijn (IORP), waardoor pensioenen ten onrechte al jaren niet meer zijn geïndexeerd en soms zelfs gekort. Het team van advocaten dat namens ons optreedt bestaat uit mr. Koen Vermeulen (van GMW advocaten) en prof. dr. mr. Hans van Meerten (hoogleraar Europees pensioenrecht en eveneens advocaat).

De rechtbank oordeelde dat KBO-Brabant en Stichting PensioenBehoud wél ontvankelijk zijn in hun collectieve vordering, terwijl de Staat dat betwistte. Daarmee is een belangrijke juridische hindernis genomen. Op een aantal essentiële punten hebben wij gelijk gekregen van de rechtbank. Het meest belangrijke is dat bepaalde premieovereenkomsten niet vallen onder artikel 15 van de Europese richtlijn IORP, dat gaat over het verplicht aanhouden van buffers. Dit betekent dat als pensioenfondsen feitelijk dit soort premieregelingen uitvoeren, zij dus niet vallen onder het strenge wettelijk kader en zij dus niet gehouden zijn aan de zware buffereisen. Hoewel het daarom onbegrijpelijk is dat de rechtbank uiteindelijk de vordering van KBO-Brabant en Stichting PensioenBehoud heeft afgewezen, bevatte de uitspraak voldoende concrete

handvatten voor eisers en hun advocaten voor het in hoger beroep voortzetten van de procedure.

Op 9 maart besloten wij in hoger beroep te gaan. Op 13 juli 2021 is door GMW Advocaten een Memorie van grieven verstuurd aan het gerechtshof Den Haag,

landsadvocaat Pels Rijcken kwam daarop namens de Staat met een Memorie van antwoord op 20 september.

De mondelinge behandeling bij het Gerechtshof Den Haag is nu vastgesteld op donderdag 21 april 2022 om 09.30 uur. De zitting vindt plaats voor drie rechters.

Wij worden in onze procedure financieel ondersteund door de Vereniging van Gepensioneerden Pensioenfonds PGB (VVG-PGB), de Vereniging van Oud Hoogovens Medewerkers

(VOHM), de Vereniging van Gepensioneerden van AkzoNobel (VGAN), de Vereniging De Nieuwe Ambtenaar (VDNA) en vele andere organisaties en particulieren.

Actie kandidaten leveren voor verantwoordingsorganen pensioenfondsen

KBO-Brabant wil als zelfstandige vereniging van 120.000 senioren met een eigen kieslijst kandidaten leveren voor de verkiezingen voor het verantwoordingsorgaan ABP. Om toegelaten te worden als vereniging, hebben we daarvoor eerst 500 ondersteunende handtekeningen van ABP-gepensioneerden nodig. In november 2021 deden we daartoe een oproep onder leden. KBO-Brabant beschouwt deelname aan de verkiezingen voor verantwoordingsorganen als een logische vertaling van onze ambitie en het ligt voor de hand om te beginnen bij het grootst pensioenfonds van Nederland: Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Onze ambitie: een waardevast collectief pensioen, ambitieuze reductie van overhead- en beleggingskosten en meer inspraak van pensioendeelnemers op het beleid van het fonds.

Open brief aan Tweede Kamer met Prinsjesdag

In een open brief rond Prinsjesdag, hebben wij de leden van de Tweede Kamer op de twee roze olifanten gewezen waar het de koopkracht van gepensioneerden betreft:

'Al 12 jaar 0% indexatie van aanvullende pensioenen' en 'Discriminatie van gepensioneerden via heffingskortingen'. Wij voegden een roze olifant in de vorm van een sleutelhanger aan alle brieven toe. Vele kranten pikten het bericht op.

Belastingstelsel: Persoonlijke korting voor iedereen

Ons belastingstelsel is complex. Bijna niemand snapt nog de wirwar van regeltjes, kortingen, aftrekposten en toeslagen. Daarom pleit KBO-Brabant voor een nieuw stelsel: een persoonlijke korting voor iedereen. Oud Tweede Kamerlid Corrie van Brenk en beleidsmedewerker Thomas van Kuijk van KBO-Brabant hebben een eenvoudiger alternatief ontwikkeld.

Veel mensen die in Nederland in armoede leven, krijgen het dankzij de overheid nog moeilijker. Bijvoorbeeld doordat ze toeslagen moeten terugbetalen, terwijl ze dachten dat ze er recht op hadden. De toeslagenaffaire die in het verslagjaar de voorpagina's haalde en het kabinet Rutte III liet struikelen ging vooral over de kinderopvangtoeslag, maar ook veel ouderen worstelen met het ingewikkelde belastingstelsel. In de discussie over dit onderwerp komt de afgelopen jaren steeds vaker het basisinkomen ter sprake. 'Maar uit alle doorrekeningen hiervan blijkt dat het heel goed is voor de lagere en middeninkomens, maar een drama voor de hoge inkomens en de werkgelegenheid', legt Thomas van Kuijk uit. 'Daarom zijn we gaan nadenken over een plan waarin we de voordelen van het basisinkomen terugzien, maar niet de nadelen.' Van Brenk en Van Kuijk kwamen uit op een persoonlijke korting. 'Daarin voegen we in totaal 22 instrumenten samen tot één nieuw instrument voor de burger: een vast bedrag per jaar, dat afhankelijk is van het inkomen. Ons voorstel is dus een stuk minder complex.'

De komende tijd gaat KBO-Brabant over dit onderwerp in gesprek: met andere ouderenorganisaties, maar ook met andere belangenbehartigers en politieke partijen. In juli was er een eerste bijeenkomst met verschillende vertegenwoordigers van deze organisaties. Daar werd het plan in elk geval al enthousiast ontvangen.

Het fiscale debat zal in 2022 ongetwijfeld vervolgd worden; achter de schermen gaan wij door met - subtiele - promotie om zodoende de politieke kansen te kunnen benutten als ze zich voordoen.

Pleidooi voor gelijk minimabeleid

KBO-Brabant pleit al jaren voor een uniform gemeentelijk inkomensondersteunend- en minimabeleid in Nederland. Maar de kans is groot dat je in de ene gemeente wel in aanmerking komt voor kwijtschelding van lokale lasten en in een andere gemeente niet. In de praktijk was het zo dat een oudere die wat

geld gespaard heeft voor zijn uitvaart of voor vervanging van de wasmachine, kwijtschelding misloopt wanneer hij meer dan 1.650 euro op zijn bankrekening heeft staan. De minister van Binnenlandse Zaken heeft in

2021 voor AOW-gerechtigden en mensen met een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering bepaald dat die vermogensgrens met maximaal 2.000 euro mag worden verhoogd door gemeenten. KBO-Brabant stuurde een open brief naar alle Brabantse gemeenten en vroeg hen om hun kwijtscheldingsbeleid inclusief de verhoging van de vermogensgrens op elkaar af te stemmen.

Dialoogbijeenkomsten Wetsvoorstel Voltooid leven

D66 heeft een nieuw wetsvoorstel ingediend, dat tijdens de kabinetsformatie een belangrijke rol speelde. In het voorstel staat dat mensen vanaf 75 jaar die hun leven voltooid achten, in aanmerking kunnen komen voor hulp bij zelfdoding door een speciaal daarvoor opgeleide hulpverlener. Het voorstel gaat daarmee verder dan de euthanasiewetgeving. De Artsenfederatie KNMG is bepaald niet gelukkig met dit wetsvoorstel en heeft ethische en praktische bezwaren. Zij pleit ervoor om de problematiek van ervaren zinloosheid onder senioren met andere middelen te lijf te gaan, kijkend naar wat deze senioren echt nodig hebben. Om te horen hoe senioren zelf denken over het wetsvoorstel heeft KBO-Brabant in augustus/september 2021 vier dialoogbijeenkomsten georganiseerd in Gilze, Eindhoven, Veghel en Bergen op Zoom. De artsenfederatie KNMG was op uitnodiging aanwezig, ook de Universiteit voor Humanistiek

en klinisch geriateren verenigd in NVKG waren vertegenwoordigd.

In De Meerpaal in Eindhoven vond een van deze vier bijeenkomsten plaats. 'Het is belangrijk dat er niet over, maar mét senioren gesproken wordt: wat zijn hun wensen, zorgen en ervaringen?', vindt voorzitter Leo Bisschops. Hij nodigde de deelnemers uit om zich vooral uit te spreken: 'Elke mening is goed en de moeite waard om gehoord te worden. Er wordt na afloop dan ook niet gestemd; we zijn vooral op zoek naar verdieping.'

Wij maakten de balans op van deze vier dialoogbijeenkomsten en stuurden de uitkomsten in een open brief aan Tweede Kamerleden op 10 september.

Bij de vorming van de nieuwe regering (Rutte IV) waren de ethische kwesties een groot twistpunt. In het coalitieakkoord staat uiteindelijk dat Kamerleden een persoonlijke afweging maken bij het initiatiefwetsvoorstel Toetsing levenseindebegeleiding van ouderen op verzoek. KBO-Brabant zal bij bespreking in de Tweede Kamer te zijner tijd wederom de resultaten van de dialoogbijeenkomsten onder de aandacht brengen.

Toegankelijkheid betalingsverkeer

Het sluiten van bankkantoren en de steeds verdergaande digitalisering maakt het voor senioren steeds moeilijker om aan het betalingsverkeer te kunnen blijven deelnemen. KBO-Brabant spant zich volop in om de toegankelijkheid tot het betalingsverkeer te handhaven of zelfs te verbeteren. De oproep in augustus 2021 in het ledenmagazine Ons om concrete problemen te melden met betrekking tot de bereikbaarheid of de werkwijze die banken de laatste jaren hanteren, heeft binnen twee weken meer dan honderd aangrijpende reacties opgeleverd van mensen die ten einde raad zijn. KBO-Brabant waarschuwt al langer voor de gevolgen van de keuzes die banken de laatste jaren maken.

Onder leiding van De Nederlandsche Bank neemt KBO-Brabant deel aan het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB), samen met uiteenlopende andere belangenorganisaties, de Consumentenbond, organisaties van MKB en detailhandel, de banken en de Betaalvereniging Nederland. Dit overlegplatform besteedt veelvuldig aandacht aan de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het betalingsverkeer. Eén van de doelstellingen is dat iedereen aan het betalingsverkeer moet kunnen deelnemen. Samen met alle partijen in het MOB hebben we gewerkt aan een Actieplan Toegankelijkheid. Speerpunten in dit actieplan zijn: ondersteuning van mensen die willen overgaan op digitaal betalingsverkeer, veiligheid van het betalingsverkeer en voorlichting daarover, en het behoud van het traditionele betalingsverkeer voor mensen die digitaal niet meer mee kunnen. De uitvoering van het Actieplan heeft de komende paar jaar topprioriteit binnen het MOB.

Meer belangenbehartiging

In andere hoofdstukken doen wij verslag van onze activiteiten op het gebied van wonen en zorg (hoofdstuk 2), corona (hoofdstuk 5), alcoholpreventie (hoofdstuk 6), juridische procedures Wmo (hoofdstuk 8).

CORONATIJD

5

Jaarverslag
2021
Coronatijd

En nog steeds heerste in 2021 corona en hadden we te maken met andere activiteiten dan gebruikelijk. Bijeenkomsten van KBO-Brabant vonden mondjesmaat plaats. Soms waren ze gepland, maar moesten ze op het laatst worden afgezegd of online worden georganiseerd. We deden nog steeds veel 'op afstand'. In dit hoofdstuk doen wij verslag van de specifieke activiteiten die corona met zich meebracht.

Normaal organiseren we in een jaar tientallen bijeenkomsten: trainingen voor alle hulpverleners zoals vrijwillige ouderadviseurs, Wmo-cliëntondersteuners, thuisadministrateurs, belastinginvullers en vrijwilligers van de juridische helpdesk en die van Ons Gesprek, om er maar een paar te noemen. Ook zijn er normaal gesproken voorlichtingsbijeenkomsten en vitaliteitsdagen bij Afdelingen en kennismakingsbijeenkomsten voor nieuwe bestuurders, of zingevingssymposia en andere ledenactiviteiten. In 2021 ging er meer door dan in 2020, maar het was nog steeds passen en meten. Er was voor het tweede jaar achtereen geen jaarcongres. De Algemene Vergaderingen van respectievelijk 1 juli en 25 november waren wel op locatie, maar met een beperkter gezelschap.

Voorlichtings-
bijeenkomsten
en vitaliteits-
dagen

Digitale communicatie

Het gebruik van digitale communicatiemiddelen kreeg al een enorme boost in 2020. In 2021 hadden we veel profijt van onze investering in digitale middelen. Bestuurders en vrijwilligers zijn inmiddels veel meer gewend aan het gebruik ervan en

hebben minder schroom om deel te nemen. Dat vergemakkelijkte het digitaal vergaderen of volgen van bijeenkomsten. De ervaring leert inmiddels dat een goede voorbereiding en begeleiding de scepsis en de weerstand wegnemen. Wij maakten weer volop gebruik van deze digitale mogelijkheden. Veel fysieke bijeenkomsten werden alsnog omgezet in virtuele. Opleidingen voor vrijwilligers konden op deze manier toch worden georganiseerd. Het werd vaak een mix van fysiek en online: de ene keer fysiek, een volgende keer online. En ook kwam het voor dat een deel van de deelnemers fysiek aanwezig was en een ander deel gelijktijdig online. Veel kon na de zomer en in het najaar toch fysiek doorgaan. Maar door het jaar heen zijn per saldo toch minder cursussen gegeven dan in 'normale' jaren.

Vragen van Afdelingsbestuurders

Vanuit de Afdelingen kwamen weer veel vragen. Vooral over welke activiteiten wel en niet door konden gaan en onder welke voorwaarden. In 2021 waren er maar liefst 19 persconferenties van premier Mark Rutte en minister Hugo de Jonge, waarin iedere keer weer nieuwe

maatregelen of versoepelingen van maatregelen werden aangekondigd. De regels voor dorps- en buurthuizen, waarmee Afdelingen te maken hebben, werden ook iedere keer bijgesteld. In het begin werd dat nog wel eens vergeten, maar via onze rechtstreekse lijnen met het ministerie van VWS trokken wij iedere keer aan de bel om te zorgen voor een actualisering. Bovendien konden we daarbij verschillende keren ons advies aangeven. Wij hielden onze Afdelingen daarover op de hoogte via de mail en door de actuele situatie op onze website te publiceren. Ook werden we hierover veelvuldig gebeld door onze achterban. Logisch, want het juist toepassen van de regels was van groot belang om activiteiten van Afdelingen te kunnen laten doorgaan. Gelukkig waren dat er in 2021 alweer meer dan in het voorgaande jaar.

Vaccinaties

Begin 2021 startte de overheid met het vaccineren van allereerst de senioren. KBO-Brabant maakte zich zorgen over het verloop en over de lage vaccinatiegraad van ouderen. Directeur Wilma Schrover sprak zich op donderdag 25 maart uit in een artikel over de vaccinatiegraad in het Eindhovens Dagblad, Brabants Dagblad, BN/De Stem en De Gelderlander: 'Die is te laag, een deel van de ouderen heeft de prik (nog) laten liggen. Dat is een probleem, voor hun eigen – kwetsbare – gezondheid. Maar ook omdat we met zijn allen uit de wurggreep van corona willen, terug naar ons normale leven. Dat kan alleen als voldoende mensen, juist ook ouderen, ingeënt zijn.'

In de talkshow KRAAK van Omroep Brabant op zondag 28 maart constateerde voorzitter Leo Bisschops: 'Het hapert bij de vaccinatie van ouderen. Het is niet zo dat ouderen zich niet willen laten vaccineren, maar het wordt ze moeilijk gemaakt waardoor ze afhaken. Dat is heel erg jammer. Zeker 30 procent van de ouderen laat de vaccinatie nu aan zich voorbij gaan en dat is een hoger percentage dan bij vaccinaties voor andere ziektes.'

In het kader van de actie Stroop die mouw op had Leo Bisschops zich op zaterdag 13 maart laten vaccineren door zijn zoon, internist/intensivist Laurens Bisschops, in het Indoor Sportcentrum in Eindhoven. Hiermee wilde hij andere senioren inspireren om ook de vaccinatie-prik te nemen. Er is een video van gemaakt door DPG Media (uitgever van onder andere de kranten Algemeen Dagblad, Eindhovens Dagblad, Brabants Dagblad,

BN/De Stem en De Gelderlander). Ook deden de kranten er op papier verslag van. Rond de vaccinaties was er voortdurend veel te doen. Vragen die bij onze achterban leefden en waarover zij ons veelvuldig belden: welke prik moet ik nemen, heb ik wel keus, ik ben niet mobiel – hoe kom ik dan aan mijn prik, ik moet naar een locatie die ver van huis is, mag mijn partner of mantelzorger tegelijk met mij geprikt worden... De kranten repten van zwabberend prikbeleid, en ja: onze achterban raakte dan ook de draad kwijt. Wij probeerden zoveel mogelijk in goede banen te leiden via het frequent overleg dat wij hadden met het ministerie van VWS en via contacten met de GGD. Op onze website en met persberichten informeerden wij de belanghebbenden of verwezen ze naar de juiste instanties. Ook deden we ons best ervoor te zorgen dat telefoonlijnen van de GGD en overheid beter, eerder en duidelijker bereikbaar waren voor senioren. Ook later in het jaar, met de boosterprik, was het van hetzelfde laken een pak. Onduidelijkheden en organisatorische moeilijkheden zorgden voor veel communicatieverkeer met alle betrokkenen.

Vragenuurtjes rond corona

Onze livestream vragenuurtjes 2020 bleken een groot succes en zijn daarom ook in het begin van 2021 nog drie keer georganiseerd. Maandag 18 januari over vaccinaties, maandag 25 januari over Draaiboek code zwart en op maandag 15 maart nogmaals over vaccinaties. Dit in samenwerking met het Catharinaziekenhuis in Eindhoven en de Brabantse kranten.

Maatschappelijk debat over Draaiboek code zwart

De maatschappelijke en politieke discussie die eind 2020 ontstond rond het Draaiboek code zwart en waaraan KBO-Brabant actief heeft deelgenomen, woedde ook begin 2021 nog voort. In de Brabantse media, in de Volkskrant, NRC, De Stentor, Reformatorisch Dagblad, Elseviers Weekblad, op Hart van Nederland, WNL, in radio-uitzendingen van NPO Radio1 en Noord-Holland Radio werden wij aangehaald of geïnterviewd over dit onderwerp. Het laatste woord was er nog niet over gezegd!

Website en extra website

In 2021 werden er door de rijksoverheid en RIVM voortdurend - 19 keer maar liefst - nieuwe maatregelen en andere informatie afgekondigd. Op onze website hebben wij dit zo goed mogelijk bijgehouden, zodat ook leden zich op een toegankelijke manier konden informeren. Omdat er bovendien veel vragen onder bestuursleden leefden - met name over de opening van dorps- en buurthuizen - vulden wij naast onze gangbare website nog de aparte website kbo-brabantincoronatijd.nl aan met informatie.

Wekelijks overleg VWS

Het wekelijkse overleg met het ministerie van VWS - gestart in 2020 - werd in 2021 voortgezet met onderwerpen als: wat leeft er in de achterban, welke informatiebehoefte is er, wat zijn specifiek op de doelgroep gerichte maatregelen (en mogelijkheden), hoe kunnen we de eenzaamheid onder senioren bestrijden. Naast KBO-Brabant nemen ook andere seniorenorganisaties deel: NOOM, KBO-PCOB, FASv, Koepel Gepensioneerden, Raad van Ouderen. Hoewel corona de voortdurende aandacht had, werden ook aanpalende onderwerpen besproken, zoals het reeds genoemde Draaiboek code zwart. Hiervoor werd een online overleg van de ouderenorganisaties met minister Van Ark gehouden.

Geplande evenementen vonden geen of beperkt doorgang

Voor de zomer van 2021 stond de Ons Zomerfair op het programma. Er weer eens lekker op uit, daar hadden we zin in! Op 22 juli naar Veldhoven, bij de Koningshof. KBO-leden konden exposeren met hun creaties, 120 creatievelingen hadden zich hier al voor aangemeld. Vanwege de onzekerheden en de beperkingen werd dit evenement helaas op het laatste moment afgelast. Het aantal aanmeldingen van bezoekers was ook niet groot. Veel mensen keken toch de kat uit de boom, ondanks dat al een behoorlijk aantal senioren tegen de zomer was gevaccineerd.

Kamerata Zuid, Stichting Vier het Leven, Stichting Stoute Schoenen, Switch2Move, KBO-Brabant en CZ hebben de handen ineengeslagen om in december een concertreeks speciaal voor ouderen te organiseren, genaamd Grijs gedraaid. Vanwege een nieuwe lockdown konden helaas alleen de eerste drie (van de

geplande negen) concerten doorgaan: in Roosendaal, Tilburg en Waalwijk. Daarna ging Nederland weer op slot. Maar het waren drie swingende bijeenkomsten! Kamerata Zuid voerde een prachtig concert uit. Gerard van Maasakkers bracht zijn liedjes ten gehore. Danser Andrew Greenwood kreeg de zaal in beweging. Jessica Donders van de Stichting Stoute Schoenen liet de concertbezoekers elkaar portretteren via een korte kunstworkshop. De tekeningen werden ter plekke geëxposeerd.

CBR

Ook in 2021 hebben zich mensen gemeld omdat zij zich zorgen maakten over de verlenging van hun rijbewijs. Vanwege corona liepen de procedures nog achter met de verwerking. Er waren gelukkig minder schrijnende gevallen dan in 2020. De samenwerking tussen KBO-Brabant en het CBR heeft ertoe geleid dat in bijna alle gevallen een directe oplossing kon worden geboden. Ook dit jaar vielen ons weer veel dankbare reacties ten deel.

GEZOND EN WEL

6

Jaarverslag
2021
Gezond en Wel

In 2021 startte KBO-Brabant twee nieuwe initiatieven op het gebied van gezondheid en welzijn: het project Klavertje Vier en een spreekuur voor medicijngebruik. Ook vonden er nog drie vitaliteitsdagen plaats, ondanks de beperkende maatregelen vanwege corona. Bovendien werken wij steeds meer samen met VGZ om te bevorderen dat senioren gezond blijven.

Gezondheid is een groot goed. Iedereen wil graag zo lang mogelijk gezond en vitaal blijven, zowel fysiek als mentaal. KBO-Brabant zet zich in voor beide. In dit hoofdstuk lichten we toe wat er nieuw of vernieuwd was in 2021. Maar we doen meer. In hoofdstuk 10, Onze overige diensten, worden die activiteiten kort vermeld.

Nieuw in 2021: Klavertje Vier, een goed gesprek

‘Nu mensen langer zelfstandig thuis wonen, vaak alleen, wordt die groep groter, al weten we niet precies om hoeveel mensen het gaat. Soms lukt het om fysieke redenen niet meer om ergens aan mee te doen, soms ontbreekt het aan vervoer. Er kunnen allerlei redenen zijn waarom mensen geen activiteiten meer bezoeken.’ Aan het woord is Gérard Mustert, bedenker van het project Klavertje Vier. Hij stuurt namens het Algemeen Bestuur het project aan, dat bedoeld is om juist die leden te bereiken die niet of nauwelijks

(meer) deelnemen aan de activiteiten van hun KBO-Afdeling.

De vereniging is er voor alle leden en moet dus ook aandacht hebben voor deze groep. Bestuursleden en vrijwilligers worden aangesproken om vanuit een luisterende houding hierover met hen in gesprek te gaan. In onze vereniging draait het om verbinding: echt contact hebben met elkaar en praten over méér dan koetjes en kalfjes. Verbinding met elkaar en verbinding tussen elk lid en de KBO als gemeenschap. Hoe voer je een gesprek dat over méér gaat dan koetjes en kalfjes? ‘Dat valt nog niet mee’, zegt Gérard, ‘We zijn dan ook blij dat we mensen hebben gevonden die ons daarbij kunnen helpen, met de methodiek van de DialoogTafelGesprekken.’

Dat is iets heel anders dan een discussie of debat. Een dialoog is bedoeld om het levensverhaal van zowel de spreker als de luisteraar te verrijken. Degene die aan het woord is wordt niet onderbroken, neemt de

ruimte en raakt zelf soms verrast door wat er bovenkomt.

Voor gesprekken met ouderen is het DialoogTafelGesprek heel geschikt. Je kunt in een kleine groep - onder leiding van een gespreksleider - vragen bespreken die mensen in deze levensfase bezighouden. Bijvoorbeeld: ‘Ben je in harmonie met wat er in je leven is gebeurd? Wil je nog dingen doen in relaties of misschien bepaalde activiteiten? Hoe ga je ermee om dat je niet meer een centrale rol in de familie hebt maar meer aan de zijlijn komt te staan? Hoe kijk je naar de eindigheid van het bestaan? Hoe wil je naar het einde toeleven?’ Meer bewustzijn omtrent het eigen levensverhaal nodigt uit om te vieren waar je dankbaar voor bent én kan helder maken welke behoeften er nog zijn. De dialoog of het één-op-één-gesprek kunnen helpen om zicht te krijgen op wat je nog te doen staat en welke mogelijkheden daarvoor zijn.

Via het project Klavertje Vier krijgen Afdelingsbestuurders een workshop van één dagdeel zodat zij weten wat Klavertje Vier kan betekenen voor de leden van de Afdeling. Ze worden aangespoord op zoek te gaan naar vrijwilligers die in gesprek gaan met leden die dat willen. De vrijwilligers worden daarop voorbereid door zelf deel te nemen aan een reeks van vier DialoogTafelGesprekken, vandaar Klavertje VIER.

In 2021 is er één workshop voor Afdelingsbestuurders gehouden en er zijn negen vrijwilligers opgeleid.

Het project heeft subsidie van het ministerie van VWS gekregen om zo'n 70 van onze 284 Afdelingen (in 2021) te bereiken. Het ministerie heeft 40.000 euro subsidie beschikbaar gesteld. KBO-Brabant investeert daarnaast zelf 10.000 euro in het project in de vorm van de inzet van medewerkers van het bureau. Het project loopt tot september 2022.

Vitaliteitsdagen

Al enige jaren organiseert KBO-Brabant zogenaamde vitaliteitsdagen bij Afdelingen of Kringen. Op zo'n dag wordt een aantal vitaliteitsmetingen verricht bij deelnemers en wordt een gesprek aangegaan over leefstijl. Gemeten worden onder meer fysieke fitheid, balans en stabiliteit, eetgewoonten, zicht en gehoor. Deelnemers krijgen daardoor meer inzicht in hun gezondheid, vitaliteit en leefstijl. Vrijwilligers zijn voor deze metingen en gesprekken speciaal opgeleid. Vaak is ook een lokale huisarts en/of fysiotherapeut betrokken en daarnaast worden studenten uit de omgeving

ingeschakeld om te helpen de metingen te verrichten. Er is een coördinator die ervoor zorgt dat de dag soepel verloopt.

De metingen zijn ontwikkeld door KBO-Brabant, met input en kennis van docenten en leerlingen van Avans Hogeschool uit Breda. Bij die ontwikkeling is uitgegaan van kennis uit de zogenoemde Blauwe Zones, een vijftal gebieden in de wereld waar mensen langer en gezonder leven door hun manier van eten, drinken, bewegen, ontspannen, geloven, zingeven, netwerken en leven in de nabijheid van familie en geliefden. Deelnemers krijgen na afloop van de meting nuttige leefstijl-tips op basis van de kenmerken uit de Blauwe Zones. Alle betrokkenen - deelnemers, vrijwilligers, studenten en organisatoren - zijn steeds enthousiast.

Ondanks corona hebben in het najaar van 2021 nog vier vitaliteitsdagen doorgang kunnen vinden, met inachtneming van de regels: in Drunen, Lierop, Haaren en Hilvarenbeek. Bij de eerste drie was KBO-Brabant actief bij de organisatie betrokken, Hilvarenbeek is door ons geadviseerd.

Op 12 oktober is bij Lierop een filmpje gemaakt door de filmploeg van RTL-Z. Dit geeft een goed beeld van zo'n vitaliteitsdag. Het staat inmiddels op onze website en is terug te vinden op ons YouTubekanaal.

Vitaal in Brainport

Donderdag 25 november heeft de kick-off van Vitaal in Brainport plaatsgevonden. KBO-Brabant was één van de 70 betrokken organisaties die tijdens deze feestelijke bijeenkomst het regioakkoord Gezonder leven voor iedereen tekende om samen de schouders te zetten onder een beweging die ervoor moet zorgen dat in 2030 alle inwoners van de Brainport-regio tenminste drie extra jaren leven in goede gezondheid. En waarin de gezondheidsverschillen met 20% zijn afgenomen.

De kracht in de regio ligt bij het samen werken aan een gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving. Er is veel energie en er zijn talrijke initiatieven op het gebied van gezondheid, vitaliteit en preventie van gemeenten, wijken, scholen, ondernemers, verenigingen, bedrijven en inwoners. Ook binnen KBO-Brabant zijn we met de

vitaliteitsdagen actief op dit gebied en werken we samen met onderwijsinstellingen.

Alcoholpreventie

KBO-Brabant deed mee aan de landelijke campagne IkPas, die vooral als doel heeft om mensen bewust te maken van hun alcoholgebruik. Het is een initiatief van Stichting Positieve Leefstijl en wordt financieel mogelijk gemaakt door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Alle 26 GGD's en tien verslavingszorginstellingen in Nederland zijn aangesloten. IkPas vindt twee keer per jaar plaats. Er is een variant van 30 dagen en een variant van 40 dagen geen alcohol drinken. Deelnemers kiezen zelf welke variant hen het beste uitkomt. De 30-dagen-variant startte op 1 januari. De 40-dagen-actie vond plaats van 17 februari tot en met 28 maart. Het belangrijkste doel van IkPas is om gewoontegedrag te doorbreken, want veel mensen vinden het heel gewoon om elke dag alcohol te drinken. Juist de groep senioren moet oppassen omdat de tolerantie voor alcohol een stuk minder wordt bij het verstrijken van de jaren. Ze zijn simpelweg kwetsbaarder dan jongeren. Dus juist op latere leeftijd moet je goed op je leefstijl letten en alcohol zoveel mogelijk laten staan. Om leden bewust te maken van alcoholgebruik en de gevolgen daarvan publiceerden we een artikel in de Ons van januari.

Apothekersspreekuur

Is er iets te doen tegen de bijwerkingen van mijn nieuwe medicijn? Is deze combinatie van medicijnen wel verantwoord? Met deze en alle andere vragen over medicijnen kunnen leden sinds half september 2021 terecht bij het telefonisch apothekersspreekuur van KBO-Brabant op woensdagmiddag. Aan de andere kant van de lijn zit Roel van Waes, apotheker in Sint-Michielsgestel. Hij vindt het leuk om op een begrijpelijke manier uit te leggen wat medicijnen doen. Bijvoorbeeld over bijwerkingen. 'Soms zijn bijwerkingen niet te vermijden, als er geen alternatief is voor een

bepaald medicijn. Andere keren is de oplossing eenvoudig, bijvoorbeeld het advies om een medicijn dat versuffend werkt in te nemen voor het slapen gaan in plaats van eerder op de dag.' Bepaalde vragen kan Van Waes telefonisch afdoende beantwoorden, zoals: 'Wat doet dit medicijn eigenlijk?' Bij andere vragen kan dat lastiger zijn. 'Als mensen veel last hebben van bijwerkingen en ik ken hun apotheker, dan kan ik wellicht – met hun toestemming – overleggen met hun eigen apotheker. In andere gevallen zal ik hen informatie geven en adviseren contact op te nemen met hun eigen apotheker.'

Spreekuur tandarts

Leden kunnen op woensdagmiddag contact opnemen met Peter de Goede, tandarts met als speciaal aandachtsgebied 'ouderen'. Hij maakt zich hard voor betere mondzorg voor ouderen, vooral voor mensen met dementie. Peter staat mensen te woord die vragen hebben over hun mondverzorging en gebit. Men kan uiteraard ook advies inwinnen voor ouders of naasten.

De helft van de 1,2 miljoen Nederlandse ouderen gaat niet (meer) naar de tandarts. Onder andere door fysieke beperkingen. Bij mensen met dementie spelen nog extra problemen. 'De mondhygiëne neemt af. Poetsen wordt vergeten of gebeurt minder grondig. Ondertussen neemt de suikerbehoefte toe, en dus het snoepgedrag', aldus Peter de Goede. Deze groep ouderen slaat het tandartsbezoek liever over: 'Ze denken dat een behandeling pijn doet, of dat het tandvlees gaat bloeden. Ook begrijpen ze vaak niet wat de bedoeling is.'

Samenwerking met VGZ

Onze samenwerking met VGZ gaat inmiddels verder dan een collectieve ziektekostenverzekering. We zetten ons samen in om senioren bewuster te maken van een gezonde leefstijl. VGZ biedt daartoe gratis (online) workshops, apps en webinars aan op het gebied van gezonder leven. In ledenmagazine Ons, in de nieuwsbrief Ons Actueel en op onze social media wordt daarop aangesloten met artikelen of informatie. In 2021 werd op deze manier aandacht besteed aan: Positiviteit is goed voor de gezondheid, Ziektes voorkomen door een gezonde leefstijl en Hulp van het VGZ Zorgkantoor bij het regelen van langdurige zorg. Ook bood VGZ twee webinars aan over mantelzorgen. In de Ons publiceerden wij in het kader van gezondheid artikelen over: 40 dagen zonder alcohol, Bewegen, Slaapapneu, Invloed van stemming op de gezondheid, Gezonde leefstijl met huisarts Tamara de Weijer, Voeding. Bovendien werken we samen met het Kennisloket Thuis in blijvende zorg van VGZ. Wij verbinden leden door met het Kennisloket als er vragen zijn over blijvende zorg thuis of in een instelling en andersom verwijst het Kennisloket naar ons door voor alle andere diensten waarmee leden geholpen kunnen worden. Bijvoorbeeld met onze service van het Wlz-team of van onze Wmo-cliëntondersteuners.

AFDELINGEN IN BEELD

Bladel

Sint-Michiëlsgestel

Lierop

Ossendrecht

Liessel

Someren Heide

Schaijk

Beek en Donk

Sambeek

Budel

De Rips

7
Jaarverslag
2021
Afdelingen
in beeld

Ondanks coronatijd voerden afdelingen in 2021 toch activiteiten uit wanneer dat kon. Hiervan deden wij verslag in ledenmagazine Ons. Op deze pagina's een collage van de Afdelingen die in beeld kwamen.

Hoeven

Berghem

Lepelstraat

JURIDISCHE ZAKEN

8

Jaarverslag
2021
Juridische
zaken

De juridische helpdesk van KBO-Brabant bestond in 2021 vijf jaar. Wat begon als een 'goed idee' om leden te helpen met vragen over de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of over juridische zaken, is inmiddels een brede vraagbaak waar leden ook terecht kunnen met notariële kwesties, verzekeringszaken of vragen over de Wet langdurige zorg (Wlz). De adviseurs zijn veelal gepensioneerd en doen hun werk met veel plezier: 'Het voelt goed om van betekenis te zijn.'

Duizenden leden van KBO-Brabant hebben de afgelopen vijf jaar advies gekregen over juridische, notariële, zorg- en verzekeringskwesties. De vragen variëren van 'Kan ik letselschade vergoed krijgen na een aanrijding?' tot 'Hoe zorg ik dat mijn kinderen zo weinig mogelijk erfbelasting betalen?'. Dat iedere vragensteller deskundig advies heeft gekregen, is te danken aan de vrijwilligers van de juridische helpdesk: (veelal) gepensioneerde advocaten, rechters, notarissen, verzekeringsexperts en zorgdeskundigen.

Eigen deskundigheden

De juridische helpdesk is de afgelopen jaren steeds groter en breder geworden. Oud-rechter Bert van 't Laar begon in 2014 met advies over de Wmo. Twee jaar later meldde Jan Hermes zich. Naast oud-advocaat is hij eveneens oud-rechter. Hij besloot ook drie oud-collega's in te schakelen. 'We kennen elkaar nog van het Tilburgse advocatencollectief van 1976', vertelt Hermes. Het viertal werkt 45 jaar later opnieuw met plezier samen voor de juridische helpdesk. 'Van

KBO-Brabant krijg ik de zaken door die een van ons kan behandelen, waarna ik de onderlinge verdeling verzorg. Dat loopt als een trein. We hebben allemaal onze eigen deskundigheden, dus die verdeling gaat soepel. Het is nooit een probleem om zaken aan iemand door te spelen. De tijd die het ons kost, is beperkt en we vinden het allemaal ontzettend leuk om te doen. Ook omdat we na zoveel jaren als oude maten weer regelmatig contact hebben.'

Succesvolle procedures

De juridische helpdesk vervult een grote behoefte van leden. We helpen mensen kosteloos op weg. Als het gaat om Wmo-zaken begeleiden we zelfs het hele traject, tot en met een eventuele gerechtelijke procedure. Bert van 't Laar heeft de afgelopen jaren al zo'n vijf- tot zeshonderd procedures gevoerd, vrijwel altijd met succes. Het mes snijdt ook aan de andere kant. Bijna alle leden van de juridische helpdesk zijn gepensioneerd. Hun inzet laat zien dat onder gepensioneerden veel expertise en betrokkenheid is. Hun werk is niet alleen

waardevol voor de mensen die geholpen worden, maar ook voor henzelf. Vanuit hun oude vak kunnen ze van betekenis zijn.

Tot op politiek niveau

De juridische helpdesk heeft de afgelopen jaren bekendheid verworven. De reputatie van de juridische helpdesk is in lijn met de reputatie van KBO-Brabant: deskundig, betrouwbaar, degelijk en strijdbaar. Zo was er een Afdeling die problemen had met de leverancier van een vloer voor het verenigingsgebouw. Dat liep al maanden stroef. Toen de juridische helpdesk werd ingeschakeld, was de zaak binnen twee uur afgehandeld. Voor Wmo-zaken geldt die bekendheid zeker. Veel gemeenten denken bij het horen van de naam van Bert van 't Laar: 'O, help'. En ons team dat zich bezighoudt met de Wlz bestaat pas sinds 2020, maar praat toch al mee op politiek niveau in Den Haag. Juriste Fleur van der Meer, de dochter van Bert van 't Laar, is de eerste vrouw in de juridische helpdesk en tevens het jongste lid ervan.

Bedankje

Jan Hermes is voorlopig niet van plan te stoppen met het werk voor de juridische helpdesk. 'Als het me niet meer lukt of als het niet meer hoeft – eerder niet. Het werken voor ouderen ligt me, heb ik gemerkt. Als ik daarbij mijn juridische achtergrond kan inbrengen, doe ik dat graag. Het is fijn om een bedankje te krijgen, maar dat hoeft niet per se. Het voelt gewoon goed om van betekenis te zijn.'

Telefonisch spreekuur en lezingen notarissen

In het najaar van 2021 startte KBO-Brabant een nieuwe dienst. Naast het advies dat de juridische helpdesk geeft bij binnengekomen vragen - voornamelijk per e-mail - richtten we een telefonisch spreekuur in op de tweede en vierde dinsdag van de maand, voor notariële vragen. Oud-notarissen Dré Teeuwen en Peter van Dongen bemannen om beurten dit spreekuur. Zij zijn ook bereid bij Afdelingen een lezing te geven, bijvoorbeeld over levenstestamenten en wilsbeschikkingen.

Resultaten van procesondersteuners in 2021, Wmo

Bert van 't Laar en zijn dochter Fleur van der Meer (procesondersteuners) steken veel tijd in bezwaarschriften en adviezen omtrent Wmo-besluiten namens leden van KBO-Brabant.

De meeste verzoeken om juridische hulp hadden in 2021, evenals in voorgaande jaren, betrekking op huishoudelijke hulp (54%); woningaanpassingen waren goed voor 19%, vervoersvoorzieningen voor 16% en begeleiding voor 9%. In één geval ging het geschil over de hoogte van de eigen bijdrage. Er is een toename te zien in het aantal zaken betrekking hebbend op woningaanpassingen, omdat gemeenten eerder dan voorheen het verhuisprimaat voorop stellen. Opvallend is ook de toename van het aantal zaken betrekking hebbend op vervoer.

Verzoeken om hulp komen van de Wmo-cliëntondersteuners van de lokale seniorenverenigingen (net als vorig jaar circa 60%) en in toenemende mate via het bureau van KBO-Brabant. Ook komen verzoeken rechtstreeks binnen vanwege bekendheid bij de cliënt met de procesondersteuners. In 2021 vroegen ook verschillende 'oude' cliënten opnieuw om hulp omdat een eerder toegekende voorziening waarin was bemiddeld door de procesondersteuner afleef of omdat er bij de uitvoering problemen ontstonden. Een klein aantal zaken heeft geen vervolg gekregen, bijvoorbeeld omdat de cliënt van een (verdere) procedure afzag, door verhuizing of door overlijden.

In 2020 waren minder zaken aangebracht. Waarschijnlijk had dit te maken met de coronasituatie. Gemeenten hebben in dat jaar veel minder Wmo zaken afgedaan dan in vorige jaren. In 2021 is er een inhaalslag geweest. In 2021 zijn door de procesondersteuners ruim 50% meer zaken ingenomen dan in 2020.

Voor zover zaken in 2021 konden worden afgerond, was de uitkomst voor de betrokken cliënten vrijwel altijd positief in die zin dat een beter resultaat werd verkregen dan voorheen.

10 JAAR ONS!

9
Jaarverslag
2021
10 jaar Ons

Alweer tien jaar bestond ons eigen Brabantse ledenmagazine Ons. Dat werd gevierd in 2021. Met een spetterende prijzenslag en een extra bedankje voor alle rayonbezorgers die er iedere maand weer voor zorgen dat alle dik 100.000 exemplaren worden verspreid onder de Afdelingen, vanwaar Ons-bezorgers het overnemen en het magazine door de brievenbus duwen.

In januari 2021 vierden we het tienjarig jubileum van ledenmagazine Ons! Tussen 2011 en nu groeide ons kindje uit tot een volwassene waar we trots op zijn! Een terugblik.

Januari 2011

Trots! KBO-Brabant werd een zelfstandige vereniging: met 130.000 leden een van de grootste seniorenverenigingen van Nederland. Dat betekende onder meer dat we vliegenvlug een nieuw magazine moesten ontwikkelen. Werk aan de winkel dus! En het lukte: in januari 2011 verscheen het eerste nummer van de Ons.

2011-2012

In de eerste jaren ontwikkelde de Ons zich tot een volwaardig magazine – ook qua omvang. Begonnen we met maandelijks 52 pagina's (volgens sommigen nog maar 'een bloike'), al snel zaten we rond de 60 tot 68 pagina's! Fijn, want we hadden én hebben altijd genoeg te delen.

April 2012

Na ruim zes jaar voorzitter te zijn geweest, trad Mariëlle Peters-Sips-wegens medische redenen af. Dat was ook voelbaar in de redactie van de Ons: bij elk nummer was ze altijd van begin tot eind nauw betrokken geweest.

Juni 2012

Met Frans Slangen kregen we opnieuw een toegewijd voorzitter. Hij focuste zich op de rol van belangenbehartiging van onze vereniging. Voor de Ons schreef hij maandelijks een column en regelmatig werkte hij mee aan interviews.

Januari 2015

In januari 2015 vierden we ons vijfjarig jubileum met een feestelijk nummer van de Ons!

Mei 2017

Frans zag zich wegens medische redenen genoodzaakt af te treden, en Truus Noij nam tijdelijk het voorzittersstokje over. Niet alleen was Truus op dat moment al jarenlang bestuurslid van de vereniging, al sinds 2012 was ze onmisbaar als redactielid van de Ons.

En nog steeds is ze elke maand aanwezig bij het redactieoverleg, bruisend van ideeën!

November 2017

Leo Bisschops werd onze nieuwe voorzitter. Ook hij heeft de belangenbehartiging voor senioren hoog in het vaandel en is dan ook regelmatig zichtbaar in de media. Ook in die van onszelf: niet alleen met zijn eigen column, maar ook in interviews en reportages.

Februari 2018

Tijden veranderen en de Ons veranderde mee. Na acht jaar was het tijd voor een nieuw, modern jasje! Uiterlijk compleet nieuw, inhoudelijk sterk als altijd.

Augustus 2019

Dat de lezers blij zijn met de Ons, werd maar weer bevestigd in het lezersonderzoek van 2019: het blad kreeg een mooie 7,8 als waarderingcijfer! Lezers gaven bovendien aan gemiddeld 49 minuten te lezen. Dat is bijna twee keer zoveel als aan een gemiddeld ander relatiemagazine besteed wordt...

Januari 2021

Het tienjarig jubileum van de Ons. Met als kers op de taart een eigen website: www.onsmagazine.nl.

Hoe komt de Ons eigenlijk tot stand?

Maandelijks vergadert de redactie over de inhoud van de komende nummers, er wordt vaak al drie of vier nummers vooruit gewerkt. De redactie bestaat uit directeur Wilma Schrover, vrijwilliger (maar ook Afdelingsbestuurder) Truus Noij, communicatiemedewerker Jacqueliën Cuppers en Susanne Mullenders en Marike Ooms van Mooimag, een professioneel bureau dat tijdschriften maakt. Zij bedenken wat er in de komende nummers aan de orde moet komen. Er is een aantal vaste rubrieken – zoals Schrijf Ons, Ons Kloppend Hart, Onsje Geluk en Ontspanning – maar ook reportages te vullen. Vaak is er een interview met een bekende Brabander en daarnaast besteden we veel aandacht aan de belangrijke speerpunten van de vereniging, zoals wonen-zorg, pensioenen-inkomen, en gezondheid. Ook doen we verslag van de lopende of nieuwe projecten. De inhoud van het nummer wordt vastgelegd

in een zogenaamde Plank. Daarmee gaat de redactie aan de slag. Er worden schrijvers en fotografen ingeschakeld en te interviewen personen benaderd. Als er een artikel is bedacht waarbij Afdelingen zijn betrokken, regelt Jacqueliën alles daaromheen. Zij zorgt er ook voor dat er zogenaamde briefings worden gevuld. Dat zijn eigenlijk de instructies voor artikelen, waar schrijvers en fotografen mee aan de slag moeten. Van bedenken tot drukken duurt minimaal twee maanden, eerder drie. Dat betekent dat we niet heel actueel kunnen zijn.

In de tussentijd gaat het advertentiebureau ook druk aan het werk om adverteerders te interesseren. Met de advertentie-inkomsten kunnen de kosten van het magazine (grotendeels) worden gedekt. De adverteerders leveren zelf materiaal aan.

Als alle teksten, foto's en advertenties klaar zijn, gaat de vormgever er iets moois van maken. In de loop der jaren heeft u kunnen zien dat het blad visueel een aantal keren is veranderd. We gaan met de tijd mee!

Vormgever klaar? Dan wordt het geheel nog gecorrigeerd. De laatste wijzigingen worden aangebracht, waarna het naar de drukker gaat. Meer dan 100.000 stuks rollen van de pers. In twee vrachtwagens worden die naar Brabant gebracht, naar 14 rayonbezorgers, die in een of meer dagen de pakketten in de juiste, door henzelf afgetelde hoeveelheden bij de Afdelingen bezorgen. Er worden heel wat kilometers gereden! Daarna gaan de Ons-bezorgers op pad, dat zijn er zo'n 4.000 in heel Brabant. Dit zijn allemaal vrijwilligers, evenals de rayonbezorgers. Op deze manier kunnen we de kosten sterk beperken.

Aantal edities teruggebracht van elf naar tien

De afgelopen jaren zijn de advertentie-inkomsten helaas achteruit gegaan omdat bedrijven op een andere manier hun producten en diensten aan de man brengen. Denk aan online adverteren en social media. Alle tijdschriften en kranten hebben hier mee te maken, ook de Ons. Bovendien zijn de papierkosten sterk gestegen. Daarom hebben we in 2021 moeten besluiten om de Ons in plaats van elf: het januari-nummer dat eind 2021 zou uitkomen kwam te vervallen.

Onze overige diensten

Wegwijs in de Wmo met onze cliëntondersteuners

Hoe zorgen we ervoor dat senioren langer thuis kunnen blijven wonen?

Om senioren wegwijs te maken in de wetgeving en de praktijk staan de onafhankelijke, vrijwillige Wmo-cliëntondersteuners van onze lokale seniorenverenigingen klaar om leden te helpen. Iedereen die zorg, dagbesteding of hulpmiddelen nodig heeft, kan daarvoor sinds 2015 aankloppen bij de gemeente. Maar in Brabant hoeft een senior dat traject niet alleen in te gaan, omdat we zo'n 150 vrijwillige cliëntondersteuners hebben die

ouderen graag helpen met hun Wmo-aanvraag. KBO-Brabant zorgt voor hun opleiding, bijscholing en certificering. Zo blijven onze Wmo cliëntondersteuners goed op de hoogte van wetsaanpassingen en andere ontwikkelingen en zijn zij in staat

het Wmo-proces te bespreken, uit te zoeken waar cliënten recht op hebben, gesprekken te voeren met bijvoorbeeld de gemeente en zo nodig samen met onze juridische helpdesk verder te helpen.

Wlz-team voor financieel advies op maat

De afkorting Wlz staat voor Wet langdurige zorg en is bedoeld voor mensen die continue zorg nodig hebben, thuis of in een Wlz-instelling. Bij opname in een Wlz-instelling moet er van alles geregeld worden, onder meer op financieel gebied en dat kan ontzettend complex zijn. Ons Wlz-team met zo'n 10 deskundige vrijwilligers staat mensen bij met raad en daad.

KBO-Brabant heeft deze groep in 2020 opgeleid. Daarnaast hebben we de juridische kennis en kunde in huis als er bijvoorbeeld bezwaar gemaakt moet worden tegen een indicatiestelling. En omdat een indicatiestelling vooral medisch onderbouwd wordt, hebben we ook de daartoe benodigde medische kennis en ervaring beschikbaar.

10 Wlz adviseurs

Juridische helpdesk met deskundig advies

We zijn er maar wat trots op: 11 gepensioneerde juristen en adviseurs die onze leden op vrijwillige basis bijstaan met het beantwoorden van vragen en het oplossen van juridische, notariële of verzekeringskwesties. In sommige

11 juridische adviseurs

gevallen zelfs tot bij de rechtbank. Bij onze helpdesk kan men terecht met vragen over erfkwesties en testament, problemen met burens, problemen met leveranciers en telefonische verkoop, AOW en pensioen, Wmo, verzekeringskwesties. Ook bestuurders van Afdelingen en Kringen kunnen een beroep doen op de expertise van het juridische team. Op verzoek kan bijvoorbeeld ook een oud-notaris voor een Afdeling of Kring een presentatie verzorgen over testamenten.

500 vrijwillige ouderenadviseurs

Vrijwillige ouderenadviseurs, van alle markten thuis

Heeft men een vraag over regionale en lokale (zorg)voorzieningen en diensten, dan kan men die het best stellen aan een vrijwillige ouderenadviseur van een van onze lokale seniorenverenigingen. VOA's, zoals de vrijwillige ouderenadviseurs in de wandelgangen genoemd worden, kunnen adviseren, informeren, doorverwijzen of denken mee. Ze kennen de sociale kaart van de gemeente als geen ander. En het belangrijkste is misschien nog wel dat ze de tijd nemen en ook zonder concrete vraag graag een luisterend oor bieden. Er zijn in Brabant ongeveer 500 VOA's werkzaam via de Afdelingen; zij worden door KBO-Brabant opgeleid en bijschoold.

550 belastinghulpen

Belastinghulpen helpen bij aangiftes en toeslagen

KBO-Brabant biedt een belastingservice: vrijwillige belastinghulpen helpen senioren met de aangifte inkomstenbelasting, zodat men krijgt waar men recht op heeft. Ook kan men bij hen terecht voor hulp bij het aanvragen van zorg- of huurtoeslag. In Brabant helpen circa

550 vrijwillige belastinghulpen jaarlijks zo'n 20.000 senioren.

De coördinatie van de belastingcampagnes ligt bij KBO-Brabant, evenals de opleiding en certificering van de belastinghulpen. Via jaarlijkse bijscholingscursussen houden we hen op de hoogte van wijzigingen in wet- en regelgeving.

Onze belastinghulpen worden zorgvuldig gescreeend, hebben een geheimhoudingsplicht en werken onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van onze lokale seniorenverenigingen.

170 thuisadministrateurs

Thuisadministrateurs ordenen administratie

Voor mensen die moeite hebben met het bijhouden van de administratie zijn er de thuisadministrateurs van onze lokale seniorenverenigingen.

Discreet, zorgvuldig en op vrijwillige basis helpen zij met het op orde brengen én houden van de administratie. De thuisadministrateurs worden centraal opgeleid door KBO-Brabant en werken onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de lokale seniorenvereniging. In heel Brabant zijn er zo'n 170 werkzaam.

40 vrijwilligers Ons Gesprek

Vrijwilligers van Ons Gesprek nemen levensvragen door

In 2019 zijn 11 vrijwilligers opgeleid om met mensen die daaraan behoefte hebben in gesprek te gaan over het leven in de breedste zin. In 2020 kwamen daar 14 vrijwilligers bij en eind 2021 waren er 40. De meesten van hen zijn werkzaam geweest in het sociale domein. Er zijn drie regionale contactpersonen aangesteld (intakers) die als eerste vraagbaak fungeren aan de telefoon. Zij inventariseren kort de zorgvraag. Vervolgens zoeken zij een vrijwilliger van het project die past bij degene die belt.

Ons Wonen

Veel ouderen vinden het moeilijk zich voor te bereiden op hun woon- en zorgtoekomst. Uit onderzoek blijkt dat de meeste senioren het liefst in hun eigen woning blijven wonen. Maar dan is het belangrijk tijdig goed na te denken over vragen als: is mijn woning geschikt om tot op hoge leeftijd in te wonen; moet ik mijn woning daarvoor aanpassen of kan ik toch beter verhuizen naar een geschikte woning; zijn er voorzieningen in de buurt; kan ik een beroep doen op mensen in mijn

directe omgeving als ik niet alles (meer) zelf kan? De projectgroep Ons Wonen ondersteunt Afdelingen om lokaal met senioren hierover het gesprek aan te gaan. De website is inmiddels gevuld met tal van hulpmiddelen daarvoor en Afdelingen zijn in regionale bijeenkomsten voorgelicht over alle mogelijkheden. De projectgroep vraagt bovendien actief aandacht bij gemeenten en andere overheden om serieus werk te maken van een visie op wonen en zorg, mede ter ondersteuning van Kringen. Door samen te werken met relevante organisaties willen we bevorderen dat er een versnelling komt in de realisatie van kleinschalige en gemeenschappelijke woonprojecten met en zonder zorg voor senioren.

15 woonadviseurs

Gratis Huistest

Kleine aanpassingen kunnen het wooncomfort en de veiligheid in huis vergroten. Leden die zich afvragen wat er in eigen huis allemaal mogelijk is kunnen gebruik maken van de gratis Huistest, die wij aanbieden in samenwerking met GeneratieThuis. Samen met een hiervoor opgeleide vrijwillige woonadviseur loopt men door de eigen woning om eens te onderzoeken op welke wijze het wooncomfort en de veiligheid verbeterd kan worden. Dit project wordt gedeeltelijk gefinancierd door het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Ons Vitaal Brabant in samenwerking met Avans Hogeschool

Een gezonde leefstijl draagt bij aan vitaal ouder worden. Tijdens onze vitaliteitsdagen kunnen senioren in eigen wijk of dorp hun vitaliteit en leefstijl laten checken door onze opgeleide vrijwilligers (oud-zorgprofessionals) en zorgprofessionals in opleiding. Ook onderwerpen als voeding, alcohol, sociaal netwerk en dagbesteding krijgen de aandacht. In 2021 vonden vier vitaliteitsdagen plaats: in Drunen, Lierop, Haaren en Hilvarenbeek.

Ons voorlichtingsproject Veilig thuis

Tijdens de kosteloze bijeenkomsten van Ons Veilig thuis komen deskundige vrijwilligers vertellen over diverse aandachtspunten in en rondom de woning. Ze geven tips voor veelal kleine aanpassingen in huis, die de woonsituatie flink kunnen verbeteren. Er is alle ruimte om vragen te stellen. Inbraakpreventie, brandpreventie, woningaanpassing, valpreventie en domotica zijn onderwerpen die aan bod komen.

Zingeven doe je samen

Senioren staan op een bewuste manier in het leven, maar zijn ook zoekende: hoe geef ik op een prettige en zinvolle manier inhoud aan mijn leven; hoe ga ik verder na verlies; de wereld verandert, wat doet dit met mij en hoe kan ik mee blijven doen?

Kortom: zingevingsvraagstukken. Onze werkgroep Identiteit & Zingeving bestaat uit vrijwilligers die samen een eigentijdse invulling geven aan het begrip zingeving. De werkgroep organiseert allerlei activiteiten voor leden: abtiddagen, lezingen, kerstconcerten, symposia over thema's als omgaan met dementie of verlies. Hierbij zijn ontmoeting en uitwisseling van ervaringen belangrijk, want zingeving deel je met anderen. In 2021 vond in het kader van zingeving een symposium plaats ('Het goede leven') op 10 november, ongeveer 85 mensen namen deel. Daarnaast werden vijf lezingen 'Rondom het levenseinde' georganiseerd voor Afdelingen. Normaliter zijn dit er meer in een jaar. Ook organiseerden wij vier bijeenkomsten over het wetsvoorstel Voltoid leven in het vroege najaar.

Lopende diensten en producten voor leden

Er is een aantal diensten en producten die we ook in 2021 rechtstreeks aan leden konden aanbieden, zoals ledenmagazine Ons, de digitale nieuwsbrief Ons Actueel, informatievoorziening via onze telefonische vraagbaak / websites / social media, lezingen, juridisch advies, voordeel via webshop Ons ledenvoordeel, collectiviteitsvoordeel op energie, op rijbewijskeuringen, op zorgverzekeringen bij VGZ en op overige verzekeringen bij Centraal Beheer. Nieuw in 2021 waren de instelling van een telefonisch spreekuur over medicijngebruik en een spreekuur van notarissen. Het spreekuur voor mondzorg bestond al wat langer.

Lopende diensten voor Afdelingen

Veel tijd en aandacht gaat - terecht - naar het hart van onze organisatie, onze Afdelingen. Dit doet het bureau samen met heel veel vrijwilligers. Op die manier kunnen we bergen werk verzetten! Te denken valt aan het aanbod van lezingen, het opleiden van alle hulpen (vele cursusdagen op het bureau in 's-Hertogenbosch en in de regio), het ondersteunen met administratieve systemen en websites, een juridische helpdesk, een algemene vraagbaak, training voor nieuwe bestuursleden, informatievoorziening via nieuwsbrief Ons Actueel en het besloten deel van de website speciaal voor kaderleden. Daarnaast zijn er

verzekeringen afgesloten voor vrijwilligers en aansprakelijkheid en heeft KBO-Brabant voor zijn Afdelingen een collectieve regeling met Buma en Sena getroffen in verband met de rechten op muziekgebied.

Functioneren van de vereniging in 2021

Onze vereniging bestond op 1 januari 2021 uit 284 Afdelingen en 55 Kringen, totaal aantal leden 119.810, met een Algemeen Bestuur van negen leden. Er zijn twee commissies, Beleid en Financiën, twee werkgroepen, Identiteit & Zingeving en LeaWeb, en twee expertteams, Wonen en Bestaanszekerheid. Het bureau ondersteunt al deze organen met het voorbereiden van vergaderingen en alle informatievoorziening die daaraan verbonden is. In 2021 vonden er twee Algemene Vergaderingen van de vereniging plaats, op 1 juli en 25 november. Informatie over de samenstelling van diverse organen in 2021 kunt u terugvinden op onze website: www.kbo-brabant.nl.

Samenwerking met andere organisaties

Landelijk was ook in 2021 KBO-Brabant aangesloten bij de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) en bij de Koepel Gepensioneerden (voor de belangenbehartiging met name op het gebied van pensioenen en zorg). Onze voorzitter Leo Bisschops was in deze koepel voorzitter van de Commissie Zorg, Wonen en Welzijn. Noud van Vught, lid van het Algemeen Bestuur van KBO-Brabant, was vanuit KBO-Brabant bestuurslid bij de Koepel Gepensioneerden. In 2021 zeiden wij dit lidmaatschap op, per 1 januari 2022.

Voorts neemt KBO-Brabant deel in een aantal landelijke samenwerkingsverbanden, waaronder Een tegen Eenzaamheid, Pact voor de Ouderenzorg, Nationaal Preventieakkoord Alcohol en de Nationale Toiletalliantie.

Omdat wonen, zorg en welzijn belangrijke speerpunten zijn in ons beleidsplan, beschouwen wij de expertise en het netwerk van ZorgSaamWonen van grote waarde en zijn wij ook hier een samenwerking aangegaan. Deze organisatie heeft als missie het delen van kennis en het verbinden van professionals en organisaties in één community vanuit het fysieke en sociale domein. Het platform vervult hierin een spilfunctie. Het brengt mensen uit verschillende sectoren bij elkaar om op basis van de eigen professie, deskundigheid of uit belangstelling voor het onderwerp samen te werken en elkaar te helpen bij de opgaven in het vakgebied van wonen, zorg en welzijn.

Sinds oktober 2020 kunnen Covid-19-patiënten die na hun ziekte langdurige klachten overhouden, terecht bij C-support. Deze stichting adviseert en ondersteunt mensen die te maken hebben met de gevolgen van ziekte na besmetting met Covid-19, op diverse leefgebieden. C-support wil ook zoveel mogelijk ouderen bereiken en daarom wordt er waar mogelijk samengewerkt met KBO-Brabant.

Ook zetten wij in 2021 het landelijk samenwerkingsverband met het Ministerie van Justitie en Veiligheid voort. KBO-Brabant maakt onderdeel uit van de campagne 'Senioren en Veiligheid'. Senioren krijgen hierbij extra en op hen toegesneden aandacht onder het motto 'Maak het ze niet te makkelijk!' Ook de komende jaren zal deze campagne en ons aandeel hierin zich herhalen. In april tekende KBO-Brabant in

Den Haag een samenwerkingsconvenant met het ministerie van Justitie en Veiligheid, Politie, CCV, ANBO, KBO-PCOB, NOOM, SeniorWeb en Koepel Gepensioneerden.

Met de ANWB wordt samengewerkt in het mobiliteitsinitiatief ANWB AutoMaatje.

In 2021 zetten wij de prettige samenwerking met zorgverzekeraar VGZ voort. Naast de collectiviteitskorting voor leden en de mogelijkheid om - bij een aanvullende verzekering - het lidmaatschapsgeld retour te krijgen zijn er extra voordelen voor leden. VGZ biedt gratis (online) workshops, apps en webinars aan op het gebied van gezonder leven.

In ledenmagazine Ons, in nieuwsbrief Ons Actueel en op onze social media wordt daarop aangesloten met artikelen of informatie. In 2021 werd op deze manier aandacht besteed aan: positiviteit is goed voor de gezondheid, ziektes voorkomen door een gezonde leefstijl en hulp van het VGZ zorg-

kantoor bij het regelen van langdurige zorg. Ook bood VGZ twee webinars aan over mantelzorgen. Bovendien werken we samen met het Kennisloket 'Thuis in blijvende zorg' van VGZ. Wij verbinden leden door met het Kennisloket als er vragen zijn over blijvende zorg thuis of in een instelling en andersom verwijst het Kennisloket naar ons door voor alle andere diensten waarmee leden geholpen kunnen worden. Bijvoorbeeld met onze service van het Wlz-team.

Ons goede doel: Stichting Oud in Afrika

Staar is een typische ouderdomsziekte waar we in Nederland wel raad mee weten. Hoe anders is dat in Afrika, waar onbehandelde staar leidt tot blindheid. Met een staaroperatie van 35 euro brengen we licht in de duisternis van een oudere ver weg. Donaties komen van leden van KBO-Brabant, maar ook lokale Afdelingen houden regelmatig een collecte.

Onze organisatie

Algemeen Bestuur

Leo Bisschops

Stephan Vermeulen

Wim van Erp

Frans Maas

Wim Fijten

Wim Hendrikkx

Jan Hoevenaars

Elly Teune -
Kasbergen

Noud van Vught

Frans Zegers

Algemeen Bestuur

Leo Bisschops	Best	voorzitter	
Stephan Vermeulen	Bergen op Zoom	secretaris	
Wim van Erp	Liempde	penningmeester	tot 01-07-2021
Frans Maas	Berkel-Enschot	penningmeester	per 01-07-2021
Wim Fijten	Asten	bestuurslid	
Wim Hendrikkx	Etten-Leur	bestuurslid	
Jan Hoevenaars	Elsendorp	bestuurslid	
Elly Teune-Kasbergen	Haaren	bestuurslid	
Noud van Vught	Rijkevoort	bestuurslid	
Frans Zegers	Eerde	bestuurslid	per 25-11-2021

Regiocontactbestuurders vanuit het Algemeen Bestuur

Midden-Brabant	Frans Maas Elly Teune-Kasbergen	
Noordoost-Brabant	Wim van Erp Noud van Vught Frans Zegers	tot 01-07-2021 per 25-11-2021
West-Brabant	Wim Hendrikkx Stephan Vermeulen	
Zuidoost-Brabant	Wim Fijten Jan Hoevenaars	

Geestelijk adviseur

Wim Kalb

Medewerkers Bureau

Wilma Schrover

Els van Daal

Eva Geelen

Edith Mostert

Thomas v. Kuijk

Frank van Rooy

Ellen Willemsen

Jacqueliën Cuppers

Marieke Hageman

Olaf Nouwens

Karen Roelofs

Chantal Bijnen

Fonsa Gosma

Sandra Hulsenboom

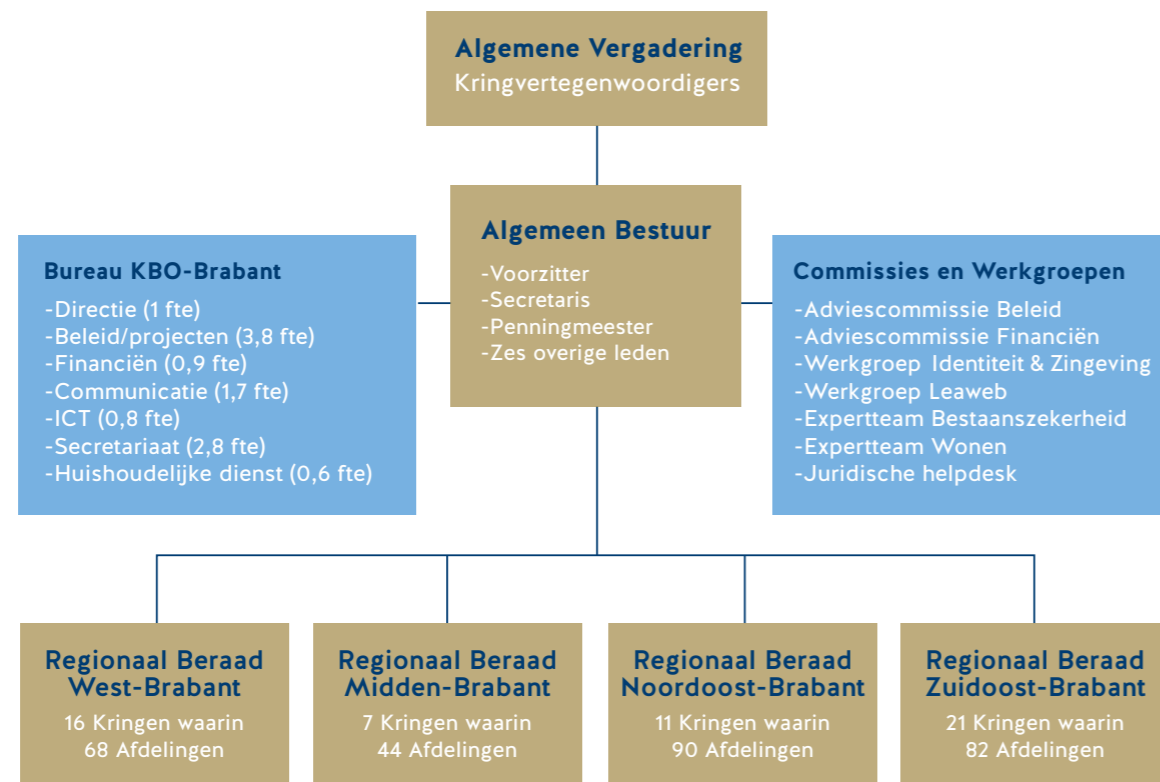

Loes Aalten

Medewerkers Bureau

Wilma Schrover	directeur	
Els van Daal	beleidsmedewerker	
Eva Geelen	beleidsmedewerker	tot 1-3
Thomas van Kuijk	beleidsmedewerker	per 15-5
Edith Mostert	beleidsmedewerker	
Frank van Rooy	beleidsmedewerker	
Ellen Willemsen	beleidsmedewerker	
Jacqueliën Cuppers	communicatiemedewerker	
Marieke Hageman	communicatiemedewerker	
Olaf Nouwens	financieel medewerker	
Karen Roelofs-Vogel	ICT-medewerker	
Chantal Bijnen	secretaresse	
Fonsa Gosma	secretaresse	
Sandra Hulsenboom	secretaresse	
Loes Aalten	huishoudelijk medewerker	

ORGANOGRAM 2021

TOTAAL AANTAL KRINGEN, AFDELINGEN EN LEDEN 2019-2021

Regio's	Aantal Kringen 01-01-2021	Aantal Afdelingen 01-01-2021	Aantal leden 2019	Aantal leden 2020	Aantal leden 2021
▶ Regio West-Brabant	16	68	24.391	24.522	23.634
▶ Regio Midden-Brabant	7	44	23.104	22.662	21.823
▶ Regio Noordoost-Brabant	11	90	39.992	37.690	36.307
▶ Regio Zuidoost-Brabant	21	82	39.278	39.502	38.046
▶ Totaal	55	284	126.765	124.376	119.810

Het aantal leden is gemeten op 1 januari van elk jaar

Financiële gegevens

In het verslagjaar 2021 zijn de voorgenomen activiteiten uit het werkplan door de Covid-19 pandemie gedeeltelijk uitgevoerd en net zoals in het jaar 2020 kwamen er onvoorziene andere activiteiten voor in de plaats. Er zijn een aantal verschillen te constateren tussen begroting en realisatie, nader toegelicht in het financieel verslag. Deze verschillen hebben ertoe geleid dat het saldo resultaat over 2021 uiteindelijk 38.440 euro negatief is. Minder derhalve dan het begrote resultaat van 118.000 euro negatief over 2021.

Voorgesteld wordt van het negatief exploitatieresultaat 2021 een bedrag van 37.842 euro ten laste te brengen van de daarvoor bedoelde bestemmingsreserves en het restant van 598 euro ten laste te brengen van het eigen vermogen. Het eigen vermogen, inclusief bestemmingsreserves, bedraagt daarmee aan het einde van het verslagjaar 826.955 euro.

BALANS PER 31 DECEMBER 2021 (IN EURO'S)

ACTIVA	31 december 2021	31 december 2020
Vaste activa		
Materiële vaste activa	165.990	156.592
Financiële vaste activa	1.498	1.498
	167.488	158.090
Vlottende activa		
Vorraden	4.437	6.863
Vorderingen/overlopende activa	67.483	61.524
Liquide middelen	1.176.538	988.715
Totaal vlottende activa	1.248.458	1.057.102
Totaal	1.415.946	1.215.192
PASSIVA	31 december 2021	31 december 2020
Kapitaal		
Eigen vermogen	614.382	608.038
Bestemmingsreserves	251.013	283.198
Te bestemmen resultaat	-38.440	-25.841
Totaal	826.955	865.395
Voorzieningen	1.828	16.103
Kortlopende schulden en overlopende passiva	587.163	333.694
Totaal	1.415.946	1.215.192

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021 (IN EURO'S)

BATEN	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Contributies	1.429.298	1.468.000	1.483.806
Projectsubsidies	266.851	100.000	70.504
Diverse opbrengsten	69.372	40.000	36.238
Totale baten	1.765.521	1.608.000	1.590.548
LASTEN			
Personeelskosten	1.003.542	935.000	893.624
Afschrijvingen materiële vaste activa	8.967	8.000	5.784
Voor onze leden	238.163	250.000	238.138
Voor onze Afdelingen en Kringen	236.832	250.000	228.700
Voor onze vereniging	190.007	174.000	132.154
Voor alle senioren	40.849	36.000	37.711
Voor onze projecten	85.601	73.000	80.278
Totaal som der kosten	1.803.961	1.726.000	1.616.389
Saldo resultaat (baten minus lasten)	-38.440	-118.000	-25.841

Afsluiting

Voor dit jaarverslag hebben we ervoor gekozen om met name de hoogtepunten van het jaar 2021 uit te lichten, aangevuld met de belangrijkste diensten die KBO-Brabant levert aan leden, aan de vereniging en aan Afdelingen en Kringen. Niet alles wat wij doen komt hier aan bod.

Gegevens als aantallen leden per Afdeling en de samenstelling van werkgroepen en commissies staan niet meer in bijlagen van het verslag, maar bieden wij aan op de website: www.kbo-brabant.nl

Wij hopen dat u genoeg heeft beleefd aan deze terugblik op ons verenigingsjaar 2021.

KBO-Brabant
ESTABLISHED BY RENNING VAN ANNOOREN

